

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ'

Σάββατο Ἀθήνα, 7 Μαρτίου 1920

ΑΡΙΘ. 674

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μ. ΜΑΕΤΕΡΛΙΝΚ : Οικογενειακή ζωή. (Μεταφρ. Κάκιας Λαζανά).

Α. ΒΟΥΤΥΡΑΣ : Ὁ Ἀπόκληρος (συνέχεια).

ΜΙΧ. ΘΕΡΒΑΝΤΗΣ - Κ. ΚΗΡΦΟΙΟΣ : Ὁ Δόν Κιχότης (συνέχεια).

Ο "ΝΟΥΜΑΣ" : Φαινόμενα καὶ πράγματα.

Ι. ΣΤΑΜΝΟΠΟΥΛΟΣ : Ὀνοματολογικά.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΗΣ : Μία ἐπιχείρηση.

Β. ΡΩΤΗΣ : Ὁχτάστιγμα.

ΑΠΟ ΒΛΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΛΟΜΑΔΑ : Νεοελληνική φιλολογία.—Ξένη φιλολογία. Φιλολογικὲς ὁμιλίαι.—Ἡ Κοινὴ γνώμη.—Περιοδικὰ Χωρὶς γραμματῆσημο.

MAURICE MAETERLINCK

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΖΩΗ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Στόν κήπο

Ἐνας ξένος
Ἐνας γέροντας
Μάρθα } ἑργοδούλος του
Μαρίν }
Ἐνας χωριάτης
Τὸ κλῆθος

Στὸ σπίτι

Ἡ μητέρα
Ὁ πατέρας
Δυὸ κοριτσάκια
Ἐ. ἄγρια

Βουβὴ πρόσωπα

(Στὸ βράδυ ἐνὸς γέροντος κήπου με πολλὰς ἑίδες, ἔην σπίτι με τρεῖς παράθυρα φωτισμένα. Κάτω ἀπὸ μιὰ λάμπα φαίνεται καθαρὰ μιὰ οἰκογένεια, κατὰ ἀρρενωπὸν ὁ πατέρας κάθεται κοντὰ στὸ τζάκι καὶ ἡ μητέρα με τὸν ἕναν ἀγκώνα στὸ τραπέζι, κοιτάζει στὸ κενά. Δυὸ κοριτσάκια στὰ κάτασπρα, κεντοῦν, ρευθάζουν καὶ χαμογελοῦνε στὴν ἡσυχία τῆς κἀμάρας· ἀλλὰ ἐν' ἀγνοῶντι κοιμῶνται, γροῦμένο σὶν ἀριστερὸ ὄμο τῆς μητέρας. Ὅταν μανένται τοὺς σηκώθῃ ἢ κοιμηθῇ, τὰ κουνήματα του φαίνονται ἀργά, σοβαρά, ἀραιὰ καὶ σὸν ξεφουριεμένα ἀπ' τὴν ἀπόσπαση καὶ τὸ φῶς. Ὁ γέροντας καὶ ὁ ξένος μπαίνουνε σὶν κήπο σιγὰ-σιγὰ, με μεγάλη προσφύλαξη).

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Νά, κηρύσαμε στὸ μέρος τοῦ κήπου· ἴσὺν ἀπλώνεται πρὸς ἀπὸ τὸ σπίτι· οἱ πόρτες ποὺ θορύσσονται ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, εἶναι μανταλωμένες καὶ τὰ ξωφύλλα καλὰ κλεισμένα· ἀπὸ δὴ ἡμῶς δὲ βλέπω ξάφνουλα καὶ κάποιο φῶς διακρίνω· νά· ἀκού' ἀρρενωπῶν καὶ ἀπὸ τὴ λάμπα τους. Ἐβιγῶς ποὺ δὲ μᾶς ἀκούσαν· γιατί ἂν ἔβγαινε κανένας ἔξω, τότε τί θὰ κάναμε;

Ο ΞΕΝΟΣ. — Ἀλήθεια, τί θὰ κάναμε;

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Πρῶτα - πρῶτα· ἤθελα

νάξερα ἂν θὰ θορύσσονται ὅλοι σὶν κἀμάρα· νά, βλέπω τὸν πατέρα καθισμένο σὶν γωνίτσα του, με τὰ χέρια στὰ γόνατα, καὶ τὴ μητέρα ἀκουμπισμένη στὸ τραπέζι.

Ο ΞΕΝΟΣ. — Ἐμᾶς κοιτάζει...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Μπά! καὶ αὐτὴ δὲν ξέρει τί κοιτάζει τὰ μάτια τῆς δὲν κλεινοῦνε. Μᾶς κρούθουν κατὰ αὐτὰ τὰ δέντρα σὶν ἴσκιό τους, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς δεῖ. Μὰ μὴν προχωρεῖτε... Βλέπω ἀκόμα καὶ ρὺς ἀδερφοῦλες τῆς πεθαμένης, ποὺ κοιτάζουν ἀμίλητες· καὶ τὸ παιδάκι ἀποκαλιμῆθῃ· τὸ ρολοῖ τῆς γωνίας δείχνει ἐννιά ὄρες... Ἀνὰ προαισθάνονται τίποτα καὶ ἔγχε μιλῶνε.

Ο ΞΕΝΟΣ. — Ἄν δοκιμάζαμε νὰ κάνουμε τοῦ πατέρα νόημα; Νά, γέρον· ἀπὸ δὴ τὸ κεφάλι θέλετε νὰ χτυπήσω τὸ τζάκι; εἶν' ἀνάγκη κάποιος νὰ τὸ μάθει προτιότερ' ἀπ' τοὺς ἄλλους.

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Καὶ γὰρ δὲν ξέρω τί νὰ κάνομε... Πρέπει νὰ ρηθῶνε με τρόπο τὰ πράγματα· Γιατί ὁ πατέρας εἶναι ἴσσο γέρος καὶ ἀσθενικός καὶ θὸς καὶ ἡ μητέρα καὶ τὰ παιδιὰ ἴσσο μικρά... Ὁ γοῖ τὴ λατρεῖται... δὲν εἶχε ξαναδεῖ ποὺ εὐτυχισμένο σπίτι... Ὁχι, ὄχι, γιὰ τὸ Θεό, μὴ χτυπήτε τὴν παράθυρο· αὐτὸ δάτυνε γρηρότερ' ἀπὸ κάθε ἄλλο... Ἐγὼ λέω καλύτερα νὰ ταναγγείλομε ὅσο μποροῦμε ποὺ ἀπλά, σὶν γὰ εἶτανε γιὰ κάποιο περιστατικό ἀπ' τὰ σιγηθαιμένα· δὲν πρέπει νὰ φανοῦμε ποὺ δὲν εἶναι μεγαλιέρεθ' ἀπ' τὴ δική μας, φέρει καὶ ἄλλο κακό... Πᾶμε καλύτερ' ἀπὸ ἄλλο μέρος τοῦ κήπου. Θὰ χτυπήσουμε τὴν πόρτα καὶ θὰ μπου-με σὰ νὰ μὴν εἶχε τίποτα σταθεῖ· πρῶτος ἐγὼ· δὴ θὰ τοὺς φανεῖ διόλου παράξενο ποὺ θὰ με δοῦνε, γιατί πηγαίνω σιγὰ τὸ βράδυ, ἄλλοτε γιὰ νὰ τοὺς πιάω λουλούδια καὶ ἄλλοτε γιὰ νὰ περῶω λίγες ἔρες μαζί τους.

Ο ΞΕΝΟΣ. — Μὰ πρέπει νάρθω κ' ἐγώ; καλύτερα νὰ πᾶτε μόνος καὶ γὰρ θὰ περιμένω νὰ με φωνάξουν ποτὲ τους δὲ μέχουν δεῖ... εἴμ' ἕνας ἕνος, ἕνας ἀγνωστος...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — ὦ, εἶναι πολὺ καλύτερα νὰ μὴν πᾶω μόνος, γιατί μιὰ δυστυχία πὸν δὲντὴ φέρνει ἕνας μονάχα, εἶναι πάφτ' ἀλαφρότητα... Τὸ σκεφτόμουνα σὺ δρόμο ἂν μὴν μόνος, πρέπει νὰ μιλῆσω ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, δὲ τὰ μάθουν ὅλα μὲ λίγη λόγια κ' ἕστερα δὲ θάχω τίποτα πιά νὰ πῶ νὰ ἐξέριτε πόσο φοβάμαι τὴν πάφη πούρχεται ἕστερα ἀπὸ τὰ τελευταῖα λόγια πὸν ἀναγγέλλον τὴ δυστυχία... Τότε εἶναι πὸν σκίζεται ἡ καρδιά... Ἄν πιστοῦμε ἕμους μαζί, θὰ τοὺς τὸ πῶ ἕστερ' ἀπὸ χίλιες ἀπὸ περισσοτέρους τὴ θοήσαν ἔτσι... πάνω - πάνω ἀπὸ νερὸ μὲ τὰ χέρια ἐνωμένα...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Τὰ χέρια της δὲν εἶναι ἐνωμένα, μὴ τετηνωμένα διπλά σὺ κορμί...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Βλέπετε πὸν μιλάει κανένας χωρὶς νὰ τὰ θέλει;... κ' ἡ δυστυχία κἀνάσαι στὰ καθέκαστα... Ἄν μὴν μόνος, μὲ τὰ πρώτα λόγια, καθὼς τοὺς ξέρω καλά, θὰ κατατρομάξουν, κ' ὁ θεὸς ξέρει τί μπορεί νὰ συμβεῖ τότε... Ὅταν ἕμους μιλάμε κ' οἱ δύο, αὐτοὶ προσπαθώντας νὰ μᾶς κώσουν δὲ θὰ σκεφτοῦν ἀμέσως τὸ φοβερὸ νέο πὸν τοὺς φέρνουμε... Καὶ μὴν ξεχνᾶτε πὸς ἡ καυμένη ἢ μητρὸς θάνατ' κεί καὶ πὸς ἡ ζωὴ της κἀμέται ἀπὸ λίγες κλωστές... Τὸ πρώτο κῆμα πρέπει νὰ σπάσει πάνω σὲ λόγια ἀσήματα... Καὶ μεῖς εἴν' ἀνάγκη νὰ τοὺς κρατήσουμε λιγάκι συντροφιά γιὰ νὰ δοῦνε πὸς δὲν εἶναι μονάχοι... Κι ὁ πῶ ξένος, χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνει, φέρνει πάνω του λίγη ἀπὸ τὴ δυστυχία τους... κ' εἶσι μοιράζεται χωρὶς κῆπο καὶ θόρυθο, σὺν τὸν ἄερα καὶ τὸ φῶς...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Τὰ ρούχα σας εἶναι θρεμένα καὶ σιάζοντε...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Ναι, κάτω μονάχα τὸ παλιὸ μου θράγγηκε. Μὰ σεῖς κρυώνετε. Τὸ σιῆθος σας εἶναι καταλασπομένο... Δὲν τὸ εἶχα δεῖ σὺ δρόμα, γιατί εἶτανε σκοτάδι...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Μπῆκα σὺ νερὸ ἴσα μὲ τὴ μέση.

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Ἐτῆν πολὺ ὥρα πὸν τὴν εἶχατε θρεῖ διαν ἔφτιασα κ' ἐγὼ;

Ο ΞΕΝΟΣ. — Μόλις λίγα δευτερόλεπτα. Εἶχα κινήσει γιὰ τὸ χωριὸ κάπως ἀργὰ, κ' ἡ ὄχτη ἀρχισε νὰ σκοτεινιάζει περιπατοῦσα μὲ τὰ μάτια κἀφαιμένα σὺ ποτάμι, γιατί ἔφεγγε πῶ πολὺ ἀπ' τὸ δρόμο, ἔταν εἶδα ἕνα παρᾶξενο πρᾶμα δὺν θήματα μακριὰ ἀπὸ κἀτι καλάμιες... Πλησιάζω λιγάκι καὶ ξεχωρίζω τὰ μαλλιά της γύρω σὺ κεφάλι της, πὸν κἀμύττιζαν καθὼς ἔπαιρνε τὸ ρέμα...

(Στὴν κἀμαρα τὰ δὺν κορμιάκια γυρίζοντα τὸ κεφάλι πρὸς τὸ παράθυρο).

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Εἶδατε πὸς πταχτήκανε τὰ μαλλιά τους σὺς ὄμους;

Ο ΞΕΝΟΣ. — Ἀπλοῦστα γύρισαν πρὸς τὰ δὺν τὸ κεφάλι τους... ἴσως νὰ μιλῆσα πολὺ ἀννατὰ... (Τὰ ἄνδ παιδάκια ξαναπαίρνουν τὴν πρώτη τους στάση). Μὰ νὰ, δὲν κοιτάζον πιά... Μπῆκα ἔτσι σὺ νερὸ ὡς τὴ μέση, τὴν ἔπιασ' ἀπὸ τὸ χεῖρ' καὶ χωρὶς κῆπο τὴν ἰσάθηξα σὺν ὄχτη. Ἐτῆνε ἴσο κ' οἱ ἄ-

δεοφές της ὄμορφη...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Ἴσως καὶ πῶ ὄμορφη ἀκόμα... Δὲν ξέρω γιατί δεῖλιασα...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Μὰ γὰρ πιά δεῖλια μιλάτε; κἀνα με ὅτι μποροῦσαμε. Εἶχε πὸν ἀπὸ μιὰ ὥρα...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Ναι... Κι ὄμως σήμερα τὸ πρῶτ' ἔσδε... Τὴν ἀπάντησα θγαίνοντας ἀπὸ τὴν ἐκκλησιά... Μοῦπε πὸς θάφευγε γιὰ νὰ πᾶει νὰ δεῖ τὴ γαριά της, ἀπ' ἄλλο μέρος τοῦ ποταμοῦ, κεί πὸν τὴ θοήκατε... Δὲν εἶξερε νὰ μὸν πεί ποτὴ δὲ τὴν ξανάβλεπα... φαινότανε πὸς κἀτι ἤθελε νὰ μᾶς ζητήσῃ, μὰ τὴν τελευταῖα στιγμή δὲν τόλμησε καὶ μ' ἄφησε πὸν ἀπίστομα. Μὰ ἴσως τὸ σκεφτοῦμαι... Καὶ δὲν εἶδα τίποτα... Χαμογέλασε ὄμως χαμογέλασε ἐκείνου πὸν θέλουν νὰ κἀπῶσαν ἢ πὸν ροβοῦνται μὴ νιώσουν οἱ ἄλλοι τίποτα... Φαινότανε μὸλις νὰ ἐλιζέει... Τὰ ματάκια της δὲν ἦταν καθαρά καὶ σχεδὸν δὲν μὲ κοιτάζαν...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Κἀτι χωριάτες μοῦπανε πὸς τὴ βλέπατε σὺν ἀπορογιάλια ὡς τὸ θράδν... νομίζανε πὸς ἔφαγγε γιὰ λουλούδα... Ἴσως ὁ χαμός της...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Ἄ, δὲν μποροῦμε νὰ ξέρομε τί... ἦταν ἀπὸ κείνες πὸν δὲ θέλονε τίποτα νὰ φανερωθῶσαν, πὸν κἀβόντε μέσα πρὸς αἰτίες γιὰ νὰ μὴν ἀγαποῦνε πιά τὴ ζωὴ... Δὲν μπορεί κανεὶς νὰ δεῖ ἔτσι καθαρά σὺν ψυχὴ μέσα, ὅπως βλέπουμε ὁ αὐτὴ τὴν κἀμαρα. Ζοῦμε μῆρες ὄλακερους κοντὰ σ' ἕναν πὸν φέρνει πῶ ἀπ' αὐτὸν τὸν κῆμο καὶ πὸν ἡ ψυχὴ του δὲν μπορεί νὰ ξαναγυρίσει πιά, τοῦ ἀπαντοῦμε χωρὶς νὰ τὸ σκεφτοῦμε, καὶ νὰ τὸ ἀποτέλεσμα... Μιλᾶνε χαμογελώντας γιὰ λουλούδι, καὶ κλαίει σὺ σκοτάδι... Ὅτ' ἕνας ἄγγελος δὲ θάβλεπε αὐτὰ πὸν πρέπει νὰ δεῖ κ' ὁ ἀνθρώπος μὴν ἕστερα καταλαβαίνει...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Τῶρα χαμογέλανε σὺν κἀμαρα.

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Ἐτῆνε ἦοργοι... δὲν τὴν περιμένον ἀπόψε...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Χαμογέλανε καὶ κανεὶς δὲν κωνιέται... Ὅμως νὰ ὁ πατέρας θάζει ἴθνα του δᾶχιλο σὺ σῆμα...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Δείχνει τῆγορὶ πὸν κομᾶται σὺν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Κοιτάξε, δὲν τοῦμᾶ νὰ σηκώσει τὰ μάτια της μὴν τῆχει καὶ τὸ ξυνησίει...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Ἀφήσανε πιά τὴ δουλιὰ... ἡ σὺνχία...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Κἀτοιοι κἀβᾶρι ἔπεσε χάμω...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Ὅλοι τὸ παιδὶ κωνιέται...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Ποῦ νᾶξεραν πὸς τοὺς βλέπουν κ' ἄλλοι...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Κι αὐτοὶ μᾶς κοιτοῦνε...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Σηκῶσανε τὰ μάτια...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Κι ὄμως τίποτα δὲν μποροῦν νὰ δοῦν.

Ο ΞΕΝΟΣ. — Φαίνονται ἐδινχιαμένοι... πὸν νᾶξεραν...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Νομίζονε πὸς εἶναι ἀφοραλισμένοι γιατί ἔβαλαν τοὺς σῆρες σὺς πόδες τοῦ γέροντο σπιτιοῦ τους καὶ σφάλησαν καλὰ τὰ παρᾶθυρα... Οἱ καυμένοι, προβλέψανε γὰρ ὅτι μποροῦσαν νὰ προβλέψουν...

Ο ΞΕΝΟΣ! — Ναί... μά πρέπει νά τό πούμε. Μπορεῖ νά πάει κανείς νά τοῦς τό πει ἄξαφνα... κ' εἶτανε τόσοι γύρω ἀπό τήν πεθαμένη... ἄν ἕνας ἀπ' αὐτοῦς χτύπαγε τήν πόρτα;...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Ἡ Μάρθα κ' ἡ Μαρία θρῆσκονται καί κοντά στήν ἀνχη μικρούλα κάμποσοι τοῖμαζαν ἕνα ξυλοκρέββατο, κ' εἶπα στή μεγαλύτερη κίχθη νά μᾶς μνησθεῖ σάν ξεκινήσανε ἄς τήν περιμένουμε, θάρθει μαζί μου... ἐγώ κώιζα πῶς δὲ θάρτα παρὸ νῶ χτυπήσω τήν πόρτα, νά μπῶ μέσα ἄλλα, νά θῶ λίγα λόγια νά τοῦς τό πῶ. Μά τοῦς εἶδα τόσον καιρό νά ζοῦνε κάτω ἀπ' τή λάμα τους...

(Μπαίνει ἡ Μαρία).

ΜΑΡΙΑ. — Παππού, ἔρχονται.

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Ἄ, σὺ εἶσαι;... ποῦ θρῆσκονται;

ΜΑΡΙΑ. — Νά, ... ἔδω κοντά, πάνω αὐτοῦς λόφους.

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Θάρθουνε μὲ ἡουχία;

ΜΑΡΙΑ. — Τοῦς εἶπα νά προσέσκονται μὲ σιγανή φωνή ἡ Μάρθα ἔρχεται μαζί τους...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Εἶναι πολλοί;

ΜΑΡΙΑ. — Ὅλο σκεδόν τὸ χωριὸν εἶχανε καὶ φάσα, μά τοῦς εἶπα νά τὰ οὐίσουν...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Ἀπὸ ποῦ ἔρχονται;

ΜΑΡΙΑ. — Ἀπὸ τὰ μονοπάτια. Περιπατοῦνε σιγά...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Εἶναι πῶς καιρός.

ΜΑΡΙΑ. — Τόπατε, παππού;

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Βλέπετε καλά πῶς δὲν κάναμε τίποτα... Περιμένουν ἀκόμα καί' ἀπὸ τὴ λάμα τους... (Κοίτα, παιδί μου, κώιζε... δὲ δεῖς καί ἀπ' τὴ ζωή...)

ΜΑΡΙΑ. — ὦ, πόσο εἶναι ἡουχιοί... Θάλεγε κανεὶς πῶς τοῦς βλέπει σ' ὄνειρο.

Ο ΞΕΝΟΣ. — Προσέξτε... Οἱ δὲ μικρούλες κουνήθηκαν...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Σηκάνονται...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Φαίνεται κίχονται σὲ παράθυρα...

(Τὸνα κοροϊάζει σιμάνει σὲ πρῶτο παράθυρο, ἄλλο σὲ τρίτο, καὶ ἀκουμπώντας τὰ χέρια τους σὲ τῆμα, κοιτάζουν ἔξω σὲ χωτάδι).

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Κανένας δὲν ἔρχεται σὲ μετακό...

ΜΑΡΙΑ. — Κοιτάζουν... ἀκούν...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Τὸ πῶ μεγάλο χυμογελά γιά κῆρι πῶ δὲ βλέπει...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Καί τοῦ δεύτερου πῶ μάτια εἶναι γεμάτα φῶβο...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Φυλαχίτη, δὲν ἔχει κανεὶς ὡς πῶ ἡ ψυχὴ ἀπλοῖται γύρω ἀπὸ τοῦς ἀνθρώπους...

(Μία μεγάλη πάψη ἡ Μαρία λαρόνει στήν ἀγκυλιά τοῦ παπποῦ καὶ τὴν φιλεῖ)

ΜΑΡΙΑ. — Παππού...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Μὴν κλαῖς μικρούλα μου... Θάρθει κ' ἡ ἀράδα μας... (Πάψη)

Ο ΞΕΝΟΣ. — Κοιτάζουν πολλοί...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Καθμένα παιδιά... καί χί-

λια χρόνια πῶ κοιτάζαγ τίποτα δὲν θάρβλεπαν... ἡ σὺλὴ εἶναι πῶλο σκουτενὴ... Κοιτάζουν ἀπὸ δῶ, ἐπὶ ἀπὸ ἄλλο μέρος ἔρχεται ἡ δυστυχία...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Καλύτερα πῶς κοιτᾶν ἀπὸ δῶ, γιατί, νά... Καί κάτω καί διακρίνω...

ΜΑΡΙΑ. — Ναί, νομίζω πῶς εἶναι τὸ πλήθος, μά τόσο μακριά, πῶς μόλις φαίνεται.

Ο ΞΕΝΟΣ. — Πᾶνε ἀπ' τὸ μονοπάτι... νάτοι, ξαναφάνηκαν σὲ κελὴ τὴ ραγούλα πῶς φουτίζεται ἀπ' τὸ φεγγάρι...

ΜΑΡΙΑ. — ὦ, πόσο εἶναι... Σὲν ξεκίνησα γιά δῶ τῶχανε κί' ἀπὸ τὰ περίχωρα ἀκόμα... Κάποιον μεγάλο γύρα...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Κι ὅμως κάποιε δᾶ φάσουν τῶρα, κ' ἐγὼ τοῦς δικαρίνω... φαίνονται τόσο μικροί, πῶς πόλις ξεχωρίζουν ἀπὸ τὰ χόρια... Θάλαγε κανεὶς πῶς εἶναι μικρὰ παιδιὰ πῶς παίζον σὲ τῶς τοῦ φεγγαριοῦ καὶ ἄν τοῦς βλέπανε ἀπὸ τὰ παράθυρα δὲ δᾶ νιῶθανε τίποτα... Καθμένα παιδιά, ... ἀνώφελα τοῦς γύρισαν τὴν πλάτη σιμάνουνε μὲ κάθε βῆμα πῶς κάθουν, κ' ἡ δυστυχία δῶ καὶ δὲν ὄρες γύρα ὄλο καί μεγαλώνει. καὶ αἴτιο πῶς τὴ φέρουν ὅτε μποροῦν πῶς νά τὴ σταματήσουν... ἔρχονται θλιμένοι... τοῦς ληποῖνται, μά πρέπει νά προχωρήσουν.

ΜΑΡΙΑ. — Παππού, κοίτα, ἡ μεγάλη δὲ γελαῖ πῶς...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Φεύγουν ἀπ' τὰ παράθυρα...

ΜΑΡΙΑ. — Πᾶνε νάγκαλιάσουν τὴ μητέρα τους...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Ἡ πρώτη χάρδανε πῶς μπουκλες τοῦ μικροῦ, πῶς δὲν ξιπνάει.

ΜΑΡΙΑ. — ὦ, κοιτάξτε, θέλει καὶ ὁ πατέρας νά τὸν φιλήσουν...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Καί τώρα ἡουχία...

ΜΑΡΙΑ. — Ξανακάθισαν κοντὰ στή μητέρα πῶς...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Κι ὁ πατέρας κοιτάζει τὸ μεγάλο ρολοῦ.

ΜΑΡΙΑ. — Θάλεγε κανεὶς πῶς προσέσκονται χωρὶς νά τὸ νοιώθουν...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Ἡ καλύτερα πῶς ἀκούει τις ψιχῆς τους... (Πάψη).

ΜΑΡΙΑ. — Παππού, μὴν τὸ λέτε ἀπῶνε...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Ἄ, καί σὺ δειλιάζεις;... Τῶξερα πῶς δὲν ἔρχετο νά κοιτάξεις. Καί μένα, ὄρθθηκα γῶνῶν γεροντάκι, γιά πρῶτη φορὰ μὲ τῶμασεν ἡ ζωή... Ἀν ἔξρω γιατί, δὲ καὶ ἄν κάποιον μῶς φαίνεται τόσο σοβαρὸ καὶ τόσο παράξενο. Περιμένουν τὴ νῆγτα φουκὰ κάτου ἀπ' τὴ λάμα τους, ὅπως καί μεῖς δᾶ τὴν περιμέναμε κάτου ἀπ' τὴ δική μας. Κι ὅμως νομίζω πῶς τοῦς βλέπω ἀπὸ ψηλά, ἀπ' ἄλλον κόσμο, γιατί ἔξρω μῶς μικρὴ ἀλήθεια, πῶς αὐτοὶ δὲ μάθανε ἀκόμη... Αὐτὸ δὲν εἶνε, παιδιά μου; πῶςτε μου; γιατί εἶστε τόσο χλωμά; δὲν ἔξερα νῶγε ἡ ζωὴ καί τὸ τόσο θλιβερό... καί πῶς τρομάζει κάποιον πῶς τὴν κοιτάζουν...

ἔχοντα τρανὴ πεποκῆση σ' αἴτων τὸν κόσμο... θρῆσκονται καί χωρισμένοι ἀπ' τὸν ἔξρω μὲ λίγα φρεωγὰ παράθυρα... καὶ νομίζουν πῶς τίποτα δὲν μπορεῖ νά συμβῆ γιατί ἔκλεισαν τις πόρτες καὶ δὲν

ξέρουν πώς πάντα κάτι γίνεται στις ψυχές και πώς ο κόσμος δεν τελειώνει στις πόρτες των σπιτιών. Είναι τόσο αίγουροι για τη μικρούλα τους ζωή δεν υποτιμούνται πώς τόσο άλλοι ξέρον γι' αυτήν κάτι περισσότερο και πώς εγώ, φτωχό γεροντάκι, κρατώ εδώ, δυο θήματα μακριά τους, στα γέροντα χέρια μου που δεν τολμώ να ναιξω, όλη τους την ευτυχία.

ΜΑΡΙΑ. — Παππού, λυπηθήτε τους.

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Εμείς, παιδί μου, τους λυποιασσε, μα δε μās λυπούνται.

ΜΑΡΙΑ. — Πέςτε το αήριο, παππού πέςτε το σαν ξεμερώσει... Δε θάνατι τόσο θλιμμένοι.

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Ίσως νάχρεις άκρω... Τό φως είναι πάντα γλυκό στη θλίψη... Μα τι θα μās λέγαν αήριο; ή δυστυχία κάνει τον άνθρωπο ζηλιάρη. σαν τον πληρώσει, θέλει πρωτίτος από τους ξένους να το μαθαίνει. δεν τάρσει να την αφήνει σε ξένα χέρια... Αήριο θα σκεδμάστε ζαρωμένοι, οά νάχαμε κάτι κλειμμένο.

Ο ΞΕΝΟΣ. — Κε ούτε κινω έχομε πια... άκούω την ψαλμοδιά...

ΜΑΡΙΑ. — Είναι κεί, πίσό από τους φράχτες. (Μπαίνει ή Μάρθα).

ΜΑΡΘΑ. — Νά με... τους έφερα ως εδώ και τους ελα να περιμένονα στο δαίμο. (Ακούγονται παιδιάσιγρες φωνές). "Α, τά μικρά άκόμα φωνάζουν. Δεν τάρηγα νάρθουν... μα θέλανε να δούν κι αυτά κ' οι μητέρες τους δε μάκουσαν... Τρέχω να τους πώ... όχι... πάρανε. Είναι όλα έτοιμα; έφερα και το δαχτυλιδάκι που βρήκανε πάνω της. Μόνη μου την ξάπλωσα πάνω στο νεκροκεδββατο. Είναι οά να κοιμῆται... Πόσο πόνεσα... τά μαλλά της είχαν άγριέψει και δεν μπόρεσα να τά σιάξω... Μάζεγα και βιολέτιες... Αιπήθηκα που δεν έβρισκα άλλα λουλούδια... Μα οείς, τί κάνετε δώ;... γιατί δε βρισκαστε σικά τους; (Κοιτάζει απ' το παράθυρο). Πώς; δεν κλαίνε; δεν... Μήπως δεν ύπατε άκόμα;

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Παιδί μου, Μάρθα, ή ψυχούλα σου είναι πολύ ζωηρή και δεν μπορεί να νιωσει

ΜΑΡΘΑ. — Γιατί δε νιώθει... ("Επειτ' από μια μικρή πάχη και οά να στενοχωριέται). Παππού, δεν έπρεπε να το κάνετε...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Μάρθα, δεν ξέρεις...

ΜΑΡΘΑ. — Τότε θα το πῶ εγώ...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Μείνε δώ, παιδί μου και κοιτάξε λιγάκι.

ΜΑΡΘΑ. — "Ω, πόσο δυστυχισμένοι είναι... Δεν πρέπει πια να περιμένουν.

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Γιατί;

ΜΑΡΘΑ. — Δεν ξέρω... μα δεν πρέπει.

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — "Ελα δώ παιδί μου...

ΜΑΡΘΑ. — Τι ήουχοι πόναι...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — "Ελα μαζί μου...

ΜΑΡΘΑ. — Που είστε παππού; από τη λέση μου δε σας βλέπω. Δεν ξέρω τι να κάνω...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — Μήν τους κοιτάξεις, παιδί μου, ως που να το μάθουν.

ΜΑΡΘΑ. — Θέλω νάρθω μαζί σας...

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ. — "Όχι, Μάρθα μου, μείνε δώ κήτισε κοντά στην άδεσφούλα σου με τη σάχη στο τοίχο, ο' ατιόν τον παλιό πέτρινο μπάγκο, και μη κοιτάξεις... Είσαι πολύ μικρή και δε θα μπορούσες πια να ξεχάσεις... Δεν πρέπει να δεις πώς είναι ένα πρόσωπο τη στιγμή που ο θάνατος περνά από τα μάτια του... Ίσως νάκούσεις φωνές... μήν γυρίσεις... Ίσως πάλι να μην άκούσεις τίποτα... τότε, μάλιστα, μη γυρίσεις... Δεν μπορεί κανείς να ξέρει από πριν τήποτελεσμα του πόνου... Κάποτε, μονάχα λίγοι λυγμοί από μέσα... δαδιά, και τλεικωσε... Ούτε και γω ξέρω τι πρέπει να κάνω σαν τους άκούσω... Ατιό πια δεν άρήμε σε τόση τη ζωή. Φίλησέ με, παιδί μου, πριν φύγω... (Φεύγει).

(Τώρα οι προσευκές άκούγονται πιο κοντά κάμποσοι άνθρωποι μπαίνουν στον κήπο και μιλάν σιγά).

Ο ΞΕΝΟΣ (στο πλήθος). — Μείνετε και μη σιμώνετε οά παράθυρα... που είναι;

ΕΝΑΣ ΧΩΡΙΑΤΗΣ. — Ποιός;

Ο ΞΕΝΟΣ. — Άδικοι που τη φέρουν...

Ο ΧΩΡΙΑΤΗΣ. — Έρχονται από το δημο... και που πάει ίσια στην πόρτα...

(Ο Γέροντας άπομακρύνεται. Οι έγγονοϋλές του κἀδονται στον πάγκο με τη σάχη προς τα παράθυρα. Θόρυθος στο πλήθος).

Ο ΞΕΝΟΣ. — Ήουχία... μη φωνάξετε.

(Η μεγαλύτερη απ' τις δυο άδεσφές σηκώνεται και δάξει το σύριη στην πόρτα).

ΜΑΡΘΑ. — Άνοίγει;

Ο ΞΕΝΟΣ. — "Όχι, κλείνει. (Πάρη).

ΜΑΡΘΑ. — "Ο παππούς δεν μπήκε;

Ο ΞΕΝΟΣ. — "Όχι... ξανακἀθεται πλάι στη μητέρα. Οι άλλοι ούτε κουνιούνται... και το παιδάκι εξακολουθεί να κοιμῆται...

(Πάρη).

ΜΑΡΘΑ. — Άδεσφούλα μου, δός μου το χέρι σου...

ΜΑΡΙΑ - ΜΑΡΘΑ. — (Στριλιλιόονται και φιλιούνται).

Ο ΞΕΝΟΣ. — Θα χιπήσε. Σήκωσαν όλοι μαζί το κεφάλι... κοιτάζονται.

ΜΑΡΘΑ. — "Ω, ώ, άδεσφούλα μου, θα φωνάξω...

(Πιήκει τους λυγμούς της πάνω στην όμο' της Μαρίας.)

Ο ΞΕΝΟΣ. — Θα χιπῆσει άκόμα... ο πατέρας κοιτάζει το ρολόι... σηκώνεται...

ΜΑΡΘΑ. — Θα πάω κ' εγώ... δεν κάνεϊνάναι μονάχος...

ΜΑΡΙΑ. — Μάρθα, Μάρθα... (Την κρατεί).

Ο ΞΕΝΟΣ. — "Ο πατέρας είναι στην πόρτα... Τραβάει το σύριη... άνοίγει.

ΜΑΡΘΑ. — "Ω, δε βλέπετε τί...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Ποιός;

ΜΑΡΘΑ. Κρίνους που φέρουν...

Ο ΞΕΝΟΣ. — Τώρ' άνοίγει... Δε βλέπω, παρῶ μῶ γωνίτσα από γλήη. Δεν άρήμε την πόρτα... κἀνει πιασ...

... φαιναται οά να λέξη "Α, οείς είστε..." σηκώνει τα χέρια. Ξανακἀθεται με προσο-

γή την πόρτα... 'Ο παλλούς ους μπήκε μέσα.
(Τὸ πλήθος πλησιάζει στὰ παράθυρα. Ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία μισοσηκώνονται σὴν ἀρχή, ὅσοι ὅμως κι αὐτὲς πλησιάζουν σφιχταγκαλιασμένες. Τὸ γερσιόκι προχωρεῖ σὴν κάμαρα. Οἱ ἀδερφοὺ. λες ἤϊς πεθαμένῃς σηκώνονται, καθὼς καὶ ἡ μητέρα τους, ἀφοῦ πρώτα τοποθέτησε μετ' προσοχῆς τὸ μικρὸ σὴν πολυθρόνα ποὺ καθότανε. Ἀ' ὅσω φαίνεται τὰ γόρῃ ποὺ κοιμᾶται, μετ' τὸ κεφάλι γυμμένο, σὴν μέση τῆς κάμαρας. Ἡ μητέρα προχωρεῖ καὶ δίνει μετ' χέρι τῆς σὸ γέρο, ἀμέσως ὅμως τὸ τραβάει πίσω, ποὺ ἀκόμα κείνος προφθάσει νὰ τὸ σφίξει. Τὸνα κομπούκι στέκεται γιὰ νὰ πάρει τὸ παλὸ τοῦ ξέρο, ἐνῶ ἄλλο τοῦ δίνει μιὰ πολυθρόνα. 'Ο γέροντας ὅμως φαίνεται σὰ νὰ μὴ θέλει τίποτ' ἀπ' αὐτὸ. 'Ο πατέρας χαμογελεῖ σὸν ξαφνιασμένος. 'Ο γέροντας κοιτάζει τὰ παράθυρα.)

Ο ΞΕΝΟΣ — Δὲν τοιμᾶ νὰ τὸ πει... / Μᾶς εἰδε. (Φωνὴς σὸ πλήθος)

Ο ΞΕΝΟΣ. — Σωπάστε. (Ὁ Γέροντας, βλέποντας πρόσωπα στὰ παράθυρα, γυρίζει ἄλλοῦ τὰ μάτια. Ἐπὶ τέλος καθέται σὴν πολυθρόνα ποὺ τὸ κομπούκι τοῦ δείχνει, καὶ πίνει τὸ μετώπῳ του).

Ο ΞΕΝΟΣ. — Κάθειται...
(Τὰ ἄλλα πρόσωπα ποὺ βρίσκονται σὴν κάμαρα κλινῶνται, ἐπίσης, ἐνῶ ὁ πατέρας ἀρχίζει καὶ μιλά. Τέλος ὁ γέροντας ἀνοίγει τὸ στόμα του, κι ὁ τόνος τῆς φωνῆς του ἀναγκάζει τοὺς γύρω νὰ τὸν προσέδω. Ὁ πατέρας ὅμως τὸν σιωπάζει. Ὁ γέροντας ξαναρχίζει καὶ λίγο λίγο οἱ ἄλλοι κοροφώνονται πὺς θέσες τους. Σάφην ἡ μητέρα πετιέται ὀρθή).

ΜΑΡΘΑ. — "Ὁ, ἡ μητέρα κοιτεῖται νὰ τὸ ρεῖσει. (Γυρίζει ἄλλοῦ τὰ μάτια καὶ κρύβει τὸ πρό-

σωπό τῆς σὸ χέρι. Καὶ πάλι τὸ πλήθος κάνει δέ. ρουδ'. Σπρώχνονται. Τὰ μικρὰ φωνάζουνε νὰ τὰ σηκώσουν ψηλά γιὰ νὰ δοῦν. Οἱ περισσότερες μητέρες τὸ κάνουν).

Ο ΞΕΝΟΣ. — Σιωπή... δὲν ἴπε ἀκόμα.
(Βλέποντ' ἡ μητέρα γεμάτη ἀγωνία νὰ ρωτᾷ τὸ γέρο, ποὺ λέει ἀκόμα διὰ τρία λόγια. "Υστερ' ἀπότομα σηκώνονται κ' οἱ ἄλλοι ὄρθοι καὶ φαίνονται σὸν κᾶτι νὰ ρωτοῦν νὰ μάθουν. Ἐκεῖνος ἴπε νεύει πρὸς τὰ κᾶτι γιὰ νὰ βεβαιώσει κείνο ποὺ μισομάντευαν).

Ο ΞΕΝΟΣ. — Τὸπε... ἴπε μετ' μιᾶς...
ΦΩΝΕΣ ΣΤΟ ΠΛΗΘΟΣ. — Βγαίνουν....

Ο ΞΕΝΟΣ. — Δὲν ἀκούγεται τίποτα...
(Ὁ γέροντας σηκώνεται κι αὐτὸς καὶ χωρὶς νὰ γροῖσει δείχνει τὴν πόρτα ποὺ βρίσκεται πίσω του. Ὁ πατέρας, ἡ μητέρα καὶ τὰ διὰ παιδάκια, ὀ. χρονται πάνω τῆς ὁ πατέρας δὲν καταφέρνει ν' ἀνοίξει ἀμέσως. Ὁ Γέροντας προσπαθεῖ νὰ κρατή. σει τὴν μητέρα).

ΦΩΝΕΣ ΣΤΟ ΠΛΗΘΟΣ. — Βγαίνουν...
Βγαίνουν.

(Στὸν κᾶπο ἀλληλοσπρώχνονται. Τρέχουνε πρὸς τὸ ἄλλο μέρος κι ὄλοι χάνονται, ἐξὸν ἀπὸ τὸν ξένο, ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ στέκεται μισὸς σὸ παράθυρο. Μέσα σὴν κάμαρα ἀνοίγει ἐπιτέλους ἡ πόρτα, κ' ὄλοι ματ' χέροντ' ἔξω. Βλέπει κανεὶς τὸν οὐρανὸ ποῖνας γεμάτος ἄστρα, τὸ γοσιόκι κατ' ἀπὸ τὰ γερράρι, ἐνῶ σὴν μέση τῆς ἀδειανῆς κάμαρας τ' ἀ. γόρῃ ἦσαν - ἦσαν κοιμᾶται. (Πᾶν)).

Ο ΞΕΝΟΣ. — Τὸ παιδάκι δὲν ξένησε...
(Φέρνει κι αὐτὸς).

Λάρισα, Φλεβάρης τοῦ 1929

KAKIA LAZANA

ΔΗΜΟΣΘ. ΒΟΥΤΥΡΑ

Ο ΑΠΟΚΛΗΡΟΣ

Κοντὰ σὲ μιὰ πλατεία, ὄχι μακριὰ ἀπ' τὸ μαγαζὶ τοῦ Κούλα, συναντήθηκε μετ' διὰ, ποὺ πήγαιναν δια. στικά. Αὐτοὶ δὲν τὸν πρόσεξαν, αὐτὸς ὅμως, τοὺς γνώρισε. Ἦταν ὁ Στάθης ὁ Σαμουίλης μετ' τὸ Σύρο. Ὁ Στάθης βάδιζε πὺ ἐμπρὸς καὶ σιωπᾶ μετ' τὴ μεγάλη ρεπούμπλικά του καὶ πίσω ὁ Σύρος. Εἶχε κα. τορδῶσει νὰ τὸν εὔρει!

— "Α, ποτὲ πιά, ποτέ! ἔκανε ὁ Ποίμης. "Ὀχι, ὄχι, Θεὲ μου, ποτέ!

Τοὺς φαντάστηκε ὅμως σὲ λίγο, πὸς θὰ καθόν. τουσαν σὸ τραπεζί, πὸς θὰ τρώγανε καὶ θὰ μιλοῦ. σαν ὄλο χαρὰ, ἔχοντας τὸ μεζὲ τοῦ Στάθης σὴν μέση. Καὶ σὰ νᾶδε τὸ Νάσσα νὰ χτυπᾷ τὰ χέρια του καὶ νὰ φωνάζει:

— Ἀλέκο, μορέ, τρέξε γρήγορα, πνιγήκαμε!
"Υστερα νὰ ῥήξει σὸ πᾶσι τὸ καπέλο του καὶ νὰ

λεῖ:

— Θεοί, φέρι θὰ γίνω ἀπὸψε!

Ἄμ' ὅταν σούφρωνε τὰ φρέδια του κέμενε σὰ τὰ τοῦ εἶχε ἔρθε τίποτα σοβαρὸ σὸ νοῦ. Καὶ ξαφνικά ἔλεγε μετὰ κούνημα πρὸς τὰ πάνω τοῦ χειριοῦ τ', ὅπως τὴ χθεσινὴ βραδυά:

— "Α, μορέ Στάθη, ξέχασες διὰ πορτοκάλια!

"Ἄφησε αὐτὰ μετὰ κάποιο θυμὸ καὶ πρόσεξε σὸ δρόμο, ποὺ περνοῦσε, σὲνα δρόμο πλατὺ κι ὄλο δέν. τρα πυκνά.

Κεῖ τὸ σκοτάδι ἦταν τόσο βαθύ, ποὺ μετὰ δυσκολία διακρινόνταν τὰ δέντρα τοῦ δρόμου. Ψηλὰ ὅμως, ξε. χῶριζαν μαῦρα, τὰ βαριά πεῦκα ἐνὸς μεγάλου κη. που.

"Ἄνθρωποι λιγοστοί, σιωπηλοὶ περνοῦσαν καὶ χα. νόντουσαν μετ' τὸ βαθὺ σκοτάδι σὰ σκᾶς στὸν "Αθη. ταξειδιώτες τῆς Ἀχερουσίας...

Μέσα κεῖ ὅμως, σὴν σκοτεινιά, ἀλοδάνθηκε εἰχα. ρίστησι, ἀνακούφιση, καὶ μετὰ ἐπιθυμιά τοῦ ἔρθε. Θέλησε νὰ μὴ γινόνταν ποτὲ μετὰ, ποτὲ νὰ μὴ εἶ. μέρανε, ἔλαμπε σὸς, ἔλαμπε τὸν ἄστρο, ἔλαμπε τὸ

νόταν παντού, ένα σκοτάδι βαθύ, με μιὰ άπειρη σιωπή!..

Πήγε στο δωμάτιό του. Όλοι είχαν κλειστεί. Σιωπή βαθεία ύπληχε. Και ήταν και μιὰ ήσυχία στη γειτονιά, ή ήσυχία κείνη, που από κάμποσο καιρό είχε πέσει σαν τὸ κίτρινό σπινθίρι νάχε κένα πένθος.

Τὸ μαύρο σκυλί μόνο τοῦ ἀντικρινού σπιτιού, κοντὰ στην πόρτα του, γαύγιζε μ' ἓνα γαύγισμα γεμάτο τρέμο σὰ νὰ γαύγιζε τὴν ἀπαίσια σιωπή, που ήταν ἀπλωμένη.

Καθὼς άναψε τὸ λύχνου του και φωτίσθηκε τὸ δωμάτιο, πού εἶδε τὰ πράγματά του, τὰ βιβλία, τὰ χαρτιά του νὰ παρουσιάζονται, τοῦ φάνηκε σὰ νὰ τὸν περιμέναν ἔρημα, σκοτεινά, νὰ πάει. Και τὰ λυγίσθηκαν.

—'Ορίστε ἔκανε μ' ἓνα χαμόγελο, ἐγὼ λυποῦμαι και τάρφχα!..

Κούνησε τὸ κεφάλι και περπάτησε πάνω κάτω.

—Ἐνε ἀλήθεια, εἶπε σὲ λίγο, πὼς... Μὰ τί πὼς! Δὲ μάφινεις!... Πὼς!..

Ἐἶδε πὼς πενοῦσε και ἀνοήγοντας ἓνα στυράρι, ἔβγαλε λούπανα, πού εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ μέρες, κἀρχισε νὰ τὰ τρώει, περπατώντας πάνω, κάτω, στὸ δρόμο του.

Στὸ νοῦ του ἦσαν κάτι λόγια τῆς μάνας του, καθὼς προσπαθοῦσε νὰ χορτάσει τρώγοντας τὰ λούπανα, πού σωστὰ δὲν τάδελε, θυμήθηκε κάτι λόγια τῆς μάνας του, ποῦλεγε γιὰ κείνους, πού ρίχνουν ὄ,τι κι ὄ,τι στην κοιλιά τους, γιὰ νὰ χορτάσουν.

Περπάτησε ὅμως βιαστικά, κ' ἔφριξε γρήγορα, στὸ σόμα του λούπανα...

Ἄκουσε κείνη τὴ στιγμή ἓνα θόρυβο, περπάτημα στὴ γολαρία, ὅστερα τὴν πόρτα τοῦ ἄπλανοῦ δωματίου νανοίγει. Μετὰ ἓνα θήξιμο κ' ἔπειτα μιὰ φωνή νὰ λέει:

—Σκάσε, σκάσε!..

Ἦταν ὁ γείτονάς του, ἓνας γέρος μεσίτης, ποῦ θριζε τὸν ἑαυτό του γιατί ἔθνηε. Δὲν ἦταν ἡ πρώτη φορά, πού τῶκανε. Σὲ λίγο ἄκουσε τὴ φωνὴ πάλι, νὰ λέει:

—Ἔ, γείτονα!

—Τί εἶνε; τοῦ ἀπάντησε ὁ Ποίμης.

—Δὲ θγῆκες ἀπὸψε;

—Βγῆκα!

—Μπα! Κῆθε; ἀπὸ τῶρα, νὰ κοιμηθεῖς; μορὲ μοτάβο σου!

—Ὅχι, θὰ ἔργαστῶ!..

—Ἄ, καλά!

—Ἐγὼ ἦρθα νὰ πάρω κάτι κρεμνδάκια φρέσκα, πού τὰ λημονήθησα!.. Ἐμεῖς τὸ ρίχνουμε κίτρινό θράθυ λίγο ἔξω. Ἄκου; Ἐμαστε σ' ἓνα μαγαζάκι, ἔδῶ κοντὰ, στοῦ Φαναρτζῆ, τὸ ξέρεις; Ἐ, ἐκεῖ τὸ τσοῦζουμε! Τί νὰ κάνουμε. Νὰ λημονήσουμε τὰ βάσανα και τὴν ἀτιμη κατάσταση. Ἄ, σ' τοῦ Ἐέρξη τὴν ἐποχή εἴμαστε, παιδί μου, στοῦ Ἐέρξη... Καληνύχτα...

Ὁ Ποίμης ἐπεθύμησε νάταν κι αὐτὸς μαζί τους, κοντὰ τους, νάπιανε φίλια, και σὰ νάδε τὸ φωτισμένο μαγαζάκι και τοῦς γέρους νὰ πίνουν και νὰ μιλοῦνε...

Ἄλλο τοῦτο, θιανε, πού εἶδε αὐτὴν τὴν ἐπιθυμία του, ὅλο τῶρα, Μὰ τῶρα... ἄλλο θιανέται!

Τὸ βῆμα τοῦ γέρο μεσίτη ἔδουσε. Ἡσυχία.

Ἄκουσε ἔξω, μιὰ φωνὴ στριγγιά, τὴ φωνὴ τοῦ ἀνέμου, σὰ νάταν ἡ φωνὴ τῆς ἀγρίας νύχτας, τῆς κατασκότεινης.

Πλησίασε στὸ παράθυρο και κοίταξε, καθιρίζοντας τὰ γυαλιά.

Μαυρίλα, πυκνὴ μαυρίλα, και ὁ θόρυβος τοῦ ἀνέμου, τοῦ φάνηκε, σὰ νὰ κούλουργιάζτανε, νὰ στριφογύριζε σὰ φεῖδι, μέσα σασιτή...

Ἄνοιξε τὰ γυαλιά κ' ἔκλεισε τὰ ἔξωφυλλα γρήγορα. Ὑστερα εἶδε τὸ λάδι τοῦ λυχνarioῦ του, νάχε λίγο, κ' ἔβαλε κι ἄλλο.

Ἐἶχε ἐργασία νὰ ξεκολοιπήσει, ἢ νὰ τελειώσει.

Ἐνας κρότος, ἢ πολλοὶ κρότοι, πού γιγνήκανε στὰ παραθυρόφυλλα, τὸν ἔκαναν νὰ σημάσει τὸ κεφάλι.

Ἐἶχε ἀρχίσει βροχή. Κἔκανε ἓναν κρότο, πού τοῦ θύμιζε τὸν κρότο τοῦ μύλου τοῦ παιδιαστικου, ἔταν τὸν γυρίζει ὁ ἀέρας. Και τοῦ φάνηκε τότε, πὼς ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρό του νάχανε μαζευτεῖ πλήθος μικρὰ παιδιὰ, ξωτικά παιδιὰ, μὲ μύλους και παίζανε κίοντες τους νὰ γυρίζουν...

Ἐνα φύσημα δυνατὸ ἔγινε και τὸ χτίτημα αὐτὸ ἔπαψε. σὰ νανοίξε ἄλλος μύλος μεγάλος, γίγαντας τὰ φτερά του, κ' ἔδωξε τοῦς μικροῦς.

Δὲ μπόρεσε νὰ γράψει.

Ἡ βροχὴ σὰ νὰ τοῦφερε ἀναμνήσεις και ἀναμνήσεις παλιές.

Και σὰ νάδε τὸν πατέρα του στὴ φωτισμένη τραπέζια τοῦ σπιτιού τους, καθισμένο στὸ τραπέζι μὲ τὸ νυχτικό, ὅπως συνήθιζε πάντα τὸ καλοκαίρι, και νὰ τρίβει τὸ δασύτριχο στῆθος του. Και ὅλο χαμογελοῦσε. Και ὅταν ἔφρευγε τὸ χαμόγελο ἀπ' τὰ χεῖλια του, τὰ μύτια του μένανε γελαστά.

Συχνὰ μετὰ τὸ φαῖ, και πρῖν, ὅταν τὸ περιμένε θὰ τραγουδοῦσε σιγά. Κ' ἔλεγε πάντα τὸ ἴδιο τραγοῦδι:

«Σμικρὸν ἦσυχον δάσος...»

Ποτὲ δὲν τὸν εἶχε ἀκούσει νὰ πεῖ ἄλλο, ἂν κ' ἔκανε ἀπόπειρα νὰ πεῖ. Μόνον τὴν ἀρχὴ θάλεγε πάντα και τάρφινε γιὰ νὰ πεῖ τὸ τραγοῦδι, ποῦξερε καλά:

«Σμικρὸν ἦσυχον δάσος...»

Αὐτὸ ἦταν ἓνα ἀπ' τὰ ἀγαπητὰ τραγοῦδια τοῦ πατέρα του, τοῦ παπποῦ τοῦ Ποίμη δηλαδή, πού ἦταν σωστὸς γλεντιές. Πέθανε ὅμως παράκαιρα.

Και τοῦξε βαλεῖ νὰ τὸ μάθει και στὸν Ποίμη, ὅταν αὐτὸς ἦταν μικρὸς και πολλὲς βραδιές, τοῦ τῶλεγε, τοῦ τὸ ξανάλεγε και τὸν διαζε νὰ τὸ πεῖ. Και εἶχε μιὰ φωνὴ παράτονη πού ἦταν τρομαρά...

Πολλὲς φορές τοῦ τραγουδοῦσε κι αὐτὸς τραγοῦδιὰ τοῦ σχολειού, μὲ μιὰ φωνή, ποῦθιαν τὸν πατέρα του νὰ κλείνει ταυτιά του και νὰ λέει:

—ὦ, ὦ, πᾶνε ταυτιά μου, μὲ ξεκούμινε!

Πόσο τὸν ἀγαποῦσε ὁ πατέρας του!

Ὅταν πλάγιαζε, τὸν φάναζε κοντὰ του νὰ τοῦ διηγηθεῖ ἢ νὰ τοῦ πεῖ παραμύθια. Μὰ και τοῦ κολούσε κι αὐτὸς κοντὰ. Και τοῦλεγε, γιὰ τῆς βασιλοπούλες, τοῦς δράκοντες και τὰ βασιλοπούλα...

Πάνω ὅμως στὴ διήγηση, και στὸ καλλίτερο μέρος μάλιστα, νὰ και τὸν ἔπαινε ὁ ἴσνος τὸν πατέρα του.

Τότε αὐτὸς τὸν σκουνοῦσε:

(Ἄκουσε!)

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΤΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑΝ "ΤΥΠΟΣ",
ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ταχυτικοί συντάχτες: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ, ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟ-
ΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διαχειριστής: Η ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ",

"Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει
να διευθύνονται:

«ΕΤΑΙΡΙΑ Ν «ΤΥΠΟΣ» Σοφοκλέους 3, ΑΘΗΝΑΣ»

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Για την Ελλάδα

δρ.	20	τό χρόνο.
>	10	το εξάμηνο.
>	5	το τρίμηνο.
£	1	τό χρόνο.
£	0,10	τό εξάμηνο
\$	5	τό χρόνο
\$	3	τό εξάμηνο

Για την Αγγλία και Αίγυπτο

Και για τα άλλα μέρη ανάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΝΑ γιορτάσουμε τις εθνικές μας επιτυχίες, είναι βέβαια μια ιερά υποχρέωσή μας. Και να τις γιορτάσουμε μάλιστα με τό μεγαλοπρεπέστερο τρόπο, ανάλογα και προς το μέγεθος των επιτυχιών αυτών. Μά, θαρρώμε, ή γιορταστική όρηή σας καλό είναι να σταματήσει μισοστά σε κάμποσα πράματα που συνδεμένα με την εθνικήν μας ιστορία, πήρανε τιά χαρακτήρα ιερό και δεν επιτρέπεται κανείς να τα άγγιζει δίχως να φανεί βέβηλος. Κάθε εποχή έχει τους δικούς της τρόπους για να εκδηλώνει τους ένθουσιασμούς της κι όλα τα αισθήματά της, κι ούτε είναι δυνατό ή μια εποχή να αντιγράψει τυφλά την άλλη, γιατί άλλως είναι κίνυνος να χαρακτηριστεί για κομική κι άνιση. Καθετί που δεν ανταποκρίνεται προς ώρισμένη ψυχολογική κατάσταση, είναι ψεύτικο. Και θα θέλαμε να ρωτήσουμε τους οργανωτές αυτών των εορτών προς ποιά ψυχολογική μας κατάσταση ανταποκρίνεται ή απόφαση να καταρτιστεί χορός μαθητών για να ψάλλει στο Στάδιο, τό επί ύπερ-μύχρω; Είναι θεοσκευτική ή έπαρχή μας, κολλάζει σήμερα μέσα μας τό ίδιο εκείνο θεοσκευτικό πάθος, που έσπρωξε τους προγόνους μας τους Βυζαντινούς στην Άγια Σοφιά την άξέχαστη εκείνη νύχτα για να γυρντήσουνε όλη τη νύχτα ψέλνοντας τό άθάνατο τροπάρι; Γιατί εκείνοι πιστεύανε άληθινά πως ή Παναγία έσωσε την Πόλη από τους Άράβους. Έμείς που έτοιμαζόμαστε να ψάλλουμε τό ίδιο τροπάρι πιστεύουμε πως ή Παναγιά μας βοήθησε για να νικήσουμε τους άχθρούς μας; Κι όταν όπως είναι βέβαιο δε σώζεται ούτε ίχνος από θεοσκευτικό αίσθημα άληθινό στην ψυχή μας, γιατί να μη φανώμαστε περισσότερο

ούτερο εύλαβικοί στις ιερές μας παράδοσες και προς τους θεοσκευτικούς μας ύμνους που συνδεθήκανε με την ιστορική ζωή του έθνους και που δεν μπορούμε παρά με τη μορφή κομικών θεατρικών, να τους ξαναφέρουμε στη ζωή, αφού δεν μπορούμε πιά να ξαναζήσουμε σήμερα την ίδια ζωή;

ΔΗΜΟΣΙΕΨΑΜΕ δύο γράμματα του Ψυχάρη πάνω στο ζήτημα της μιχτής γλώσσας. Από τα γράμματα αυτά φαίνεται καθαρά ή γνώμη του άρχηγού της γλωσσικής μεταρρύθμισης για τό πολυδημιλητό αυτό ζήτημα. Αιστών ό Ψυχάρης καταδικάζει άπόλυτα τη μιχτή γλώσσα. Υπάρχουνε δυό είδη μιχτής. Μιά των εφημερίδων που παίρνουνε πως τόχει κι από τη καθαρεύουσα κι από τη Δημοτική για να σχηματίσουνε ένα άχώνευτο και τερατόδικο γλωσσικό μίγμα, που μόνο στομάχι στρονθοκαμήλου μπορεί να τό χωνέψει. Υπάρχει και μια άλλη μιχτή συστηματοποιημένη, κανονισμένη. Αιτή δέν παίρνει πως τόχει, δέν άνακατείνει τις δυό γλώσσες μά κανονίζει τόσο και τί θα πάρουμε από την καθαρεύουσα για να τό ενόσωμε με ώρισμένα στοιχεία της δημοτικής. Ένα είδος χημικό μίγμα. Οι μιχτοί αυτού του είδους — της κανονισμένης δηλαδή μιχτής, έχουνε την άξίωση να περνούνε κι αυτοί για δημοτικιστές και θυμούνε μάλιστα σίμυ τους άρνέσει τον τίτλο τού άληθινού δημοτικιστή. Τι βγαίνει τώρα από τα δυό γράμματα του Ψυχάρη; Βγαίνει πως διάκριση καμιά δέν υπάρχει, πως ή μιχτή είτε άκωνόνιστη είτε κανονισμένη με μαθηματικό τρόπο, στέκεται πάντα τό ίδιο ψεύτικο, νόθο κατασκευασίμα καταδικάσμενο στη συνείδηση κάθε γνώσιου δημοτικιστή. "Όσοι σιμπαθούνε την κανονισμένη μιχτή κοσμάτηρίζοντάς τηνε πιά μια τελειοποιημένη δημοτική όπως τηνε δημιουργήσανε οι άνάντες τάχα της σημερινής ζωής. ως μιν ξεγνάφω πως άσφωνα με τη γνώμη του Ψυχάρη ή μιχτή, όπως κι αν τηνε φτιάσεις, μιχτή μένει πάντα, δηλαδή ψεύτικο, άψύχο πράμα.

ΠΕΡΑΣΑΝΕ δέκα (άρθρ. 10) χρόνια άλίερα από τότε που ή Έλληνική Βουλή ψήφισε να σταλθεί στο Παρίσι τό Πεντελαιο μάρμαρο για τό μνημείο του Μιθραίου. Τό ψήφισε και τό ξέχασε, πως συμβαίνει ταχτικά και στερεότυπα σε παρόμοιες περιστάσες. Και της τό θυμίζουνε αυτό σήμερα, με τό συνθησιμένο μισοσκεπασμένο φραντζέζικο σαρκασμό οι Παριδιάνικες εφημερίδες. Έμεις ώστόσο δέν απελπιζόμαστε, σα συλλογιστούμε πως σήμερα, που πρόεδρος της Έλληνικής Βουλής είναι άντρας της πρωτοπής και της μόρφωσης τού κ. Σοφούλη, ή Βουλή θα θυμηθεί τό χρέος της και θα δητήσει να ξετραπιαστεί.

Τό γνώρισμα της καθαρεύουσας τό σημαντικότερο, ή ουσία της είναι, που δε στάθηκε ίκανή να δώσει στους διαδοχούς της την άρχή, δε λέω της επιστήμης, μά της κοινότερης, της καθημερινής λογικής, δηλαδή να ξετάλουνε τα πράματα, να μιλούνε μόνο για βσα, ξέρουνε:

Ψυχάρης

ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ (ΑΡΙΘ. 4)

Προτού προχωρήσω σ' άλλα ονόματα, σημειώνω δὴ μερικά διορθώματα ἢ ἄλλα παρατηρήματα σχετικά μὲ ὅσα ἔγραψα (Δες «Νουμᾶ» ἀρ. 33, 37, 38).

Τὸ Νεροκλείτης εἶχα πρὶν πῶς εἶναι παραμόρφωση τοῦ Ὀνειροκρίτης. Ἐνας ἀναγνώστης τοῦ «Νουμᾶ» τότες μᾶς ἔγραψε ὅτι δὲν εἶν' ἔτσι, ὅτι τὸ ὄνομα σημαίνει ἐκεῖνο πού δείχνει. Μὰ τί δείχνει, δὲ μᾶς τὸ εἶπε. Μήπως λένε πούθενά ἔτσι τὸ νεροκράτη. Ἄν ναι, τότες βέβαια δὲν εἶνε σωστή ἡ ἐξήγησή μου. Νάγαί πάλι σύνθετο μὲ τὸ Ἴταλικὸ nero, δὲν τὸ πιστεύω.

Τοῦ Βύρκας παρατῶ τὴν παραγωγή, ὡς ἔκρινε ἀπ' τὸ βαφτ. Βαρίτιμος, γιατί τὸ βόσκω καὶ Μπαρκας στήν Ἰπείρο. Καὶ γιὰ τὸ Πάγκας τῆς Κορινθίας πρέπει νὰ παραβληθῶν καὶ τὰ Ἴταλικά οἰκογενειακά Banca καὶ Banco (τὸ β' θαρρῶ καὶ βαφτιστικῶ).

Τὸ Κομπήης σωστότερον εἶναι νὰ παραχθῆ ἀπὸ Jacovino παρὰ ἀπ' τὸ Γιακουμῆς.

Γιὰ τὸ Κοντιύλης εἶπα πῶς δὲ θάναί ἀπ' τὸ κοντιλί, μόν' ἀπ' τὸ Κοϊντιλιος τὸ ρωμαϊκῶ. Ἀζήμη δὲν ἄλλαξα γνώμη, ἂν καὶ θοῖρα πῶς ἀρβανίτικα τὸ Κωνσταντίνος τὸ λένε καὶ Κοντιλ (ἀντὶς Κοντιν βέβαια, ὅπως ἔχουμε κ' ἡμεῖς Γκοντινός). Ἀνεκλείομαι νὰ πιστένω τόσο μεγάλη διάδοση τοῦ ἀρβανίτικου Κοντιλ ὅση ἔχει τὸ Κοντιύλης.

Γιὰ τὸ Ρώτας, μ' ὄλο πού ξακολουθῶ νὰ υποψιάζομαι κάποια σχέση του μὲ τὸ Ρωτόκοιτος, πιθανοῦτως εἶναι Ἴταλικῶ, γιατί τὸ βόσκω καὶ στήν Κορινθιά. Κι ὁ Βάλληδας σὲ νεώτερη ἔκδοσι τοῦ ἱστορικοῦ μέρους τῶν Κιθνιακῶν του, πού δὲν τὴν εἶχε συμβουλευτῆ ποτε, δέχεται τὸνομα γιὰ ξένο καὶ τὸ γράφει Ρότιας, ἂν καὶ δὲ δίνει καμμιὰ δοσιμένη μαρτυρία. Βρίσκεται τὸ Ρώτας ἀκόμη καὶ στὴ Σέρφο στήν Πολικοντρο, στὴ Μήλο κ' ἄλλοι.

Τὸ Κούσουλας βόσκω πῶς τὸ λένε ἀκόμη ἔδω κ' ἐκεῖ (στὴν Κίτιο, στήν Ἀλβανία) ἔτσι δὲ σὺν κοινῷ οὐσιαστικῶ. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ δεχτοῦμε ὅτι τὸ Κουσουλίνος ἔγινε ἀπ' τὸ Κούσουλας, καὶ ἔχει ἀνάποδα, ὅπως ὑπόθεσα γιὰ νὰ ἐξηγηθῆ τὸ κοι-άντις κολ. Σημειῶνω πῶς τὸ Constul εἶναι κ' ὄνομα ἄγιου (ἐπισκόπου) τῆς Λυκίας ἐκκλησίας. Λοιπὸν ἴσως νάναί καὶ κληρονομημένο τὸνομα, ὅπως τὸ ἑλληνικὸ Ὑπέρτιος.

Γιὰ τὸ Φίλιος μπορεῖ νὰ δοθῆ κ' ἄλλη ἐξήγησι ἔξω ἐκεῖνη πούδωσα. Ἴσως νάναί μιά ἀπ' τίς συγγενῆ βορειοελληνικῆς συγγενῆς σὲ λιος καὶ λιας ἀπὸ κάποια Θεοφίλης ἢ Καροφίλης, ὅπως εἶναι τὰ Τόλιος καὶ Τόλιος ἀπὸ Ἀποστόλης. Κόλιος καὶ Κόλιας ἀπὸ Νικόλας, Πούλιος καὶ Πούλιας (Πούδε; Ἄν δὲν ἔχουν σχέση μὲ τὸ Πούλιος πού ὁ κ. Ν. Πολίτης τὸ θέλει ἀπὸ Πουλημένος, δὲ ναι ἀρβανίτικα, καὶ ἔχι ἀπ' τὸ πούλια πού λέγει ὁ Μπούτουρας), Χάλιος (Καρα-Χάλιος) ἀπὸ Μιχαήλης (δὲ θυμᾶμαι, μὰ πιστεύω νὰ ὑπόχη καὶ Χάλιας, ὅπως δείχνει τὸ χωριὸ Χάγια, πού εἶν' ἀκόμη νάναί ἢ ἀρβανίτικη λέξη χάλια) καὶ. Πρὸβ. ἀκόμη γιὰ τὸ Φίλιος καὶ τὸ Μπουφίλιος ἀπ' τὸ Ἴταλ. βαφτ. ὄν. Bonfiglio (Καλὸς γιός, ἴσως ἀντίθετα πρὸς τὸ

Ἄσωτο γιό. Καὶ γαλλ. Bonfils).

Γιὰ τὸ Πάτσης πρὸβ. καὶ τὸ Ἴταλ. βαφτ. ὄν. Pace, συγγενῆ, θαρρῶ, τοῦ Pacifico.

Γιὰ τὸ Βενιζέλος (Μπενιζέλος, Μπενιτζέλος) ἢ τωρινῆ μου γνώμη εἶναι πῶς ἔγινε ἀπὸ Μπένος (Benò) μὲ τὴν ὑποκοριστικὴν κατάληξη -cello, γεννημένη ἀπ' τὸ λατινικῶ -culus, ὅπως τὰ vermicello, σκουληκιά, λατινικῶ vermiculus (καὶ vermicelli, γαλλ. vermicelle, ὁ φιδὸς), fraticello, ὑπόχορ. τοῦ frate, ἀδερφός σὲ τάγμα καλοεργικῶ, botticello ἀπὸ botte, βαρέλι (καὶ οἶκος. ὄν. Botticelli) torricella, πουργάκι, ἀπὸ torre (καὶ οἶκος. ὄν. Torricelli) κτλ. Τὸ Μπένος ἴσως γινώστο πῶς ἔχει σχέση μὲ τὸ Μπενιζέλος. Εἶχα ὑποθέσει πῶς εἶναι σκετικῶ καὶ τὸ Μπενη—Ψάλτης, καὶ σωστὰ τὸ ὑπόθεσα, ὅπως φαίνεται ἀπὸ νὰ σημειώμα τοῦ 1721, ὅπου βρίσκεται «μπένος ψάλτης» (Δες Ν. Βέη, Ἐπιφρ. Κώδικος τῆς Μητροπ. Μονεμβασίας καὶ Καλαμίτας). Καὶ γιὰ νὰ ἐξηγήσω τὸν τύπο αὐτόνε Μπενῆς, ὅπως καὶ τίς μορφῆς Beninzello ἢ Beninsello, ὅπως γράφεται τὸνομα στὰ χαρτιά τοῦ ἐλληνικοῦ Κολλέγιου τῆς Ρώμης, ὑπόθεσα ἀρχικῶ ὄνομα Benigno κ' ἀπ' αὐτὸ Μπενῆς καὶ Μπενίσης. Ἐλληνικῶ ὄνομα Μπενίσης δὲ θυμᾶμαι ν' ἀπάντησα. Ποιὸ πιθανὸ νὰ ὑπόχη, ἀφοῦ ὑπόχη τοποθεσία στοὺς Κορφοῦς: Μπενίτσα. Στὰ Ἴταλικά βρίσκεται Benci καὶ Benizzi ἢ Benicio. Ἄν δεχτοῦμε ὅμως τὴν πάρα πάνω ἐξήγησι δὲ μᾶς χρειάζονται αὐτά. Μόνον τὸ Μπένος ἢ Μπενῆς, πρέπει νὰ βοθηθῆ, πού ἀνήκει. Στὰ Κεφαλληνιακὰ τοῦ Ἠλ. Γαϊτούλλη, Τομ. Α' σελ. 823, βρίσκω τὸν τύπο Benò νὰποδίδεται στὸ Βενεδέτος. Ἴσως νάναί ἔτσι καὶ νάνηκη τὸ Benò μὲ τοὺς ἄλλους ἱταλικούς τύπους Bene καὶ Beni στὸ Benedetto—Bennetto. Οἰκογενειακὰ Μπενέτος καὶ Μπενέτης ὑπόχουνε στήν Κρήτη, στήν Κύπρο, ἴσως κ' ἄλλοι. Ἄν εἶναι πρωτότυπο τὸ Benedetto, τότες τὸ Beninzello ἴσως νάναί ἀπὸ ἀμέλεια στήν προφορὰ ἀντὶς Benizello. Μπορεῖ ὅμως τὰ Benò καὶ Bene καὶ Beni νάνηκων καὶ στὸ Benedetto καὶ σ' ἄλλα ὀνόματα πού ἀρχίζον ἀπὸ Ben—, λοιπὸν καὶ στὸ Benigno. Γιὰ τὸ Benigno συνηγορεῖ κ' ἄλλη σειρά ὀνομάτων, τὰ Bonno, Bonino κτλ., ὅπου καὶ στὸ γυναικειο Boninzella Ἄς μᾶς διαφωτίσουν καλύτερα γι' αὐτὸ οἱ Fratelli, ἀφοῦ κ' ὁ Βενιζέλος τόσα χατίρια τοὺς ἔκανε.

Γιὰ τὸ Κόκκος σημειῶνω πῶς εἶναι καὶ ξένο ὄνομα, χωρὶς νάφωσω τὴ γνώμη μου πῶς εἶναι κ' ἑλληνογεννητο ὅμοιο.

Τὸ Μαροσυλῆς πρὶν σωστὰ ἀπὸ Marcelino ἀντὶς ἀπὸ Μαρχελλίνος πού εἶπα.

Γιὰ τὸ Γκέκας σωστὰ, θαρρῶ, ὑπόθεσα πῶς δὲ θάναί ἐθνικῶ, παρὰ ὑποκοριστικῶ βαφτιστικῶ. Πιθανότερον ὅμως ὄχι ἀπὸ Ἄγγελος, παρὰ ἴδιο μὲ τὸ Γκίγκας, κ' αὐτὸ ἀπ' τὸ Gino (Γιάννης) μὲ τὴν καταλ.—κας, ἀπ' ὅπου ἴσως καὶ τὸ γιαννιώτικο οἰκογενειακῶ Κίγκος (ὁ βουλευτής) ἀντὶς Γκίγκος.

Γιὰ τὸ Ἐμπειρικός πρὸβ. καὶ Biricus, ὄνομα ἄγιου, καὶ Μπερικός, χωρὶς κοντὰ στ' Ἄγγουιν. Ἡ μήπως εἶναι σὺν τὸ γιόκας χαιδευτικῶ ἀπὸ τὸ ἀρβανίτικο μπίρι, γιός;

Τοῦ Κοτοπούλης ἀφίνω τὴν παραγωγή πού εἶπα καὶ προτείνω ἄλλη, ἀπ' τὸ Κότας, ὄνομα. Τὸ —πουλῆς θάναί καταλ. σὺν τὸ—πουλος. Πρὸβ. καὶ Κοτόπουλος.

Τὸ Φουρότουνας πρὶν σωστὰ ἀπ' τὸ Fortunius.

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Επικολώτερο είναι — τὸ λένε, γιατί σὲ μένα δυστυχῶς δὲ συνέβηκε αὐτό — νὰ βρεῖς σήμερα πέντε δέκα χιλιάρια στὸ δρόμο, κεῖ πού περπατοῦς, παρὰ νὰ βρεῖς μιὰ κάμαρα νὰ νοικιάσεις. Κι αὐτό, λένε πάλι, συμβαίνει, γιατί τὸ χρῆμα εἶναι πολύ, ἀφθονο στὴ χώρα μας, καὶ ὁ κόσμος πὰ δὲν τοῦ δίνει μεγάλη σημασία. Τὰ εἶδη ἔχουνε σήμερα ἀξία, τ' ἀκίνητα (σπίτια, κτήματα κλπ.), κι ὅποιος κατέχει τίποτ' ἀπ' αὐτά, τὰ κρατεῖ ἢ ζητάει νὰ τὰ πουλήσει σὲ ὑπέρογκη τιμῇ, σὲ τέτοια τιμῇ, πού ἂν τὴν ἀκούγαμε χεῖς θὰ βγάζαμε κραυγὲς ἀελπισίας, κι ἂν τὴν ἀκούσουμε αὐριο, μετὰ ἓνα-δύο χρόνια, πού ὀρισμένως θ' ἀλλάξει καὶ θ' ἀναποδογυριστῆ ἢ σημερινὴ κατάσταση τῆς ἀγορᾶς, θὰ ξεκαρδιζόμαστε στὰ γέλια.

Ὅποιος ἔχει λοιπὸν παραδες σήμερα, καλὰ θὰ κάνει νὰν τοὺς φυλάξει, γιὰ νὰν τοὺς βγάλει στὴν ἀγορὰ αὐριο, πού τὸ χρῆμα θ' ἀποχτήσῃ τὴν πραγματικὴ του ἀξία καὶ τὰ διάφορα εἶδη, πού βρίσκονται σήμερα σὲ μιὰ παθολογικὴ ὑπερτροφία, θὰ ξαναγυρίσουνε στὴ φυσιολογικὴ τους κατάσταση. Τὸ Κράτος βρῆκε τὸ μέσον νὰ τακτοποιήσῃ τὰ πράγματα μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ νέου ἐθνικοῦ δανείου τῶν 300 ἑκατομμυρίων.

Οἱ ἐθνικοὶ καὶ οἱ πατριωτικοὶ λόγοι, ἀναφορικὰ μετὰ τὸ Δάνειο αὐτό, παίρνουν τὴ δευτέρην θέσιν. Τὴν πρώτην θέσιν τὴν παίρνουν οἱ λόγοι οἱ κοινωνικοὶ, ἢ κοινωνικὴ ἀνάγκη, μ' ἄλλα λόγια, γιατί ἔτσι τὸ Κράτος παρέχει στοὺς πολίτες τὸ μέσον νὰ τοποθετήσουν τὰ χρῆματά τους σὲ σίγουρο μέρος. ἔχουν ἓναν τόκο ἰκανοποιητικὸ, πέντε στὰ ἑκατὸ, ἔχουν τὴν ἐλπίδα τοῦ Λαχείου κι ἀκόμα καὶ τὴν πεποιθῆσιν πὸς τὰ χαρτιά αὐτοῦ τοῦ νέου Δανείου, μετὰ τὴν ἐγγυήσιν πού δίνει, σίγουρα θὰνέθουνε, σὲ λίγο χρονικὸ διάστημα, πάνω, πολὺ πὸς πάνω, ἀπὸ τὴν πραγματικὴ τους ἀξία.

Τὸ νέο λοιπὸν Δάνειο παρουσιάζεται ὡς μιὰ ἐπιπερδεστάτη καὶ σίγουρη ἐπιχείρησις, καὶ γιὰ τῆτιο πρέπει νὰ τὸ νιώσει ὁ κόσμος.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΗΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

—Παίροντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὴ μετάφρασιν στὸ Ἀγγλικὸ τῆς Ἑσπερίων Ζωῆς» τοῦ Παλαμά τὴν γνωστὴν μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν ἀπὸ τὸν κ. Φουτρίδη, ἢ μεγάλη Ἀμερικανικὴ ἑφημερίδα «Sun» τῆς 25 τοῦ Γενάρου δημοσιεύει μαζί μετὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Παλαμά καὶ τριστηνὴ βιβλιοκρισίαν στὴν ὁποία χωρὶς κανένα δισταγμὸ τὸν κατατάσσει στὴ σειρά τῶν Οὐγγῶν, Χουτμαν, Σέλλεϋ, Νίτσε καὶ Ντανούντζιο καὶ συμφωνώντας μετὰ τὸ Γάλλο κριτικὸ τοῦ Παλαμά κ. Εὐγεν. Κλεμιὰν λέγει πὸς εἶναι ὁ μεγαλύτερος ποιητῆς τῆς Ἑσπερίων στὴ ζωὴ, γιατί ὁ Βεράρεν εἶναι πεδαμένος καὶ ὁ Ντανούντζιο δὲν εἶναι ἀκόμη ἀλλοτριωμένος.

Ἀπὸ τὸ πρόλογον τοῦ Φουτρίδη παραδέτεται τὴ συγκινητικὴ σκηνὴ τοῦ «προσηλυτισμοῦ» τούτου στὴ δημοτικὴν ἀπὸ διώχτης τοῦ Παλαμά πού ἦταν στὰ Ἑσπερίων, προσθέτοντας πὸς δὲν μποροῦν νὰ νοιώσουν οἱ Ἀγγλοσάξωνες πὸς εἶνε δυνατό γιὰ φιλολογικὰ καὶ γλωσσικὰ ζητήματα νὰ χίνεται αἷμα καὶ συγκρίνει τὴ σκηνὴ πρὸς ὅτι ἔγινε ἄλλοτε στὸ Παρίσι μετὰ τὴν πρώτην παράστασιν τοῦ «Ἐρρίαν» τοῦ Οὐγγῶν, ὅταν ἄρχισε τὴν ἐκστρατεία του κατὰ τοῦ κλασικισμοῦ, ὅπως καὶ μετὰ τὸ τί ἔγινε πάλι στὸ Παρίσι ὅταν ὁ κόσμος ἔκαμε οὐρὰ στὰ κίονα περιμένοντας ν' ἀγοράσῃ τὸ «Βίον τοῦ Χριστοῦ» τοῦ Ρενιάν.

Ὅπως γράφαμε κι ἄλλοτε ἢ μεγαλύτερη ὑπηρεσία πού μπορεῖ νὰ προσφερθῆ στὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα καὶ στὴν Ἑλληνικὴ Πατρίδα εἶναι μερικὲς μεταφράσεις σὰν καὶ τοῦ Φουτρίδη καὶ ἄλλων ποιημάτων τοῦ Παλαμά. Τότε πὰ θὰ μπορούσε νὰ περιμένει ἢ Ἑλλάδα νὰ πάρῃ καὶ τὸ βραβεῖον Νομπέλ πού... κόνταψε νὰ τὸ πάρῃ ἄλλοτε ὁ μακαρίτης Σουρῆς.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

—Τὸν τελευταῖον μῆνα βγήκανε στὴ γαλλικὴ γλῶσσα καμιά δεκαπενταριά συλλογὲς μετὰ στίχους. Ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς ποιητῆς ὁ Φρανσῆς Ἐὸν δημοσίεψε τὸ βιβλίον του: «Ἡ ζωὴ τραβῆ...», πού περιέχει ποιήματα γραμμένα μέσα σὲ δέκα χρόνια ἀπὸ τὰ 1909 ἰσα μετὰ τὰ 1919. Κι ὁ πόλεμος ἀκόμα δὲν ἀλλάξε τὴν γλακεῖαν ἡρεμία τοῦ ποιητῆ. Ὅμως κρατεῖ σημειώματα κι αὐτὸς τῆς ἐκστρατείας καὶ ἀφιερώνει τοὺς πὸς συγκινημένους τοῦ στίχους στὰ δύο του ἀδέρφια, τὸ Γαβριὴλ καὶ τὸν Ἀντρέα, πού σκοτωθῆκανε στὴ μάχη. Ὁ τόμος περιέχει ἀκόμα στροφὲς ἀφιερωμένες στὴ μνήμην τοῦ Μορεάς.

—Μέσα στίς ποιητικὲς συλλογὲς ἀναφέρονται καὶ δύο τοῦ δικοῦ μας Γεώργιον Βρισμιτζάκη, πού ὅπως σημειώνει ὁ κριτικὸς τοῦ «Γαλλικοῦ Ἐρμῆ»: «Ὁ κ. Γ. Βρισμιτζάκης πότε λαζέει μετὰ χεῖρι ἐπιδέξιο τὰ τετράστιχα τῆς ζωῆς, καὶ πότε μᾶς προσφέρει σὲ ἀποφθεγματικὰ ρητὰ Τίς κραυγὲς ἐνὸς ἐρημίτη».

—Τὸ νέο δραματικὸν ἔργον τοῦ Ἑρρίκου Μπατάγγ

επιγράφεται «'Ο έμψυχότης». Διακρίνει κανείς στο πλέξιμο της φράσης, στην εξέλιξη της υπόθεσης και στην ιδέα, τόν αληθινό ποιητή. Το έργο τούτο είναι δράμα πολιτικό.

— 'Ο Γεώργιος Μπουρντόν έγραψε δραματικό έργο με τόν τίτλο «Οί άλυσσίδες». Τα κοινωνικά προβλήματα ξετάζονται δώ με τη μεταβολή που έφερε ο πόλεμος στη ζωή μας. Η υπόθεση πολλή δραματική ξετυλίγεται με ζωντανό ενδιαφέρο.

— Έπιτυχία είχε το έργο τού Καρόλου Μερέ: «Η Σιλάβρα», κι αυτό έμπνευμένο από την πολεμική και μεταπολεμική ζωή. Άξιοσημείωτο πρόσωπο σ' αυτό τó δράμα είναι ένας περιέργος βιολόγος, πού τόν έβαλε ο συγγραφέας για να πει μερικές τοιμηρές γνώμες του, και να δείξει πώς ο κόσμος δέν είναι παρά θέατρο ενός αιώνου πολέμου.

— Στο τελευταίο τεύχος της Παρισινής «Κριτικής επιδείωσης τών βιβλίων και τών ιδεών», δημοσιεύεται ένα σύντομο σημείωμα για την προπερινή παράσταση της «'Ορέστειας». «'Σ'ένα θέατρο της 'Αθήνας», λέει, τó Δεκέβρη τού 1918 παραστάθηκε ή «'Ορέστεια», όχι βέβαια στη γλώσσα τού Αισχύλου μα μεταφρασμένη στη Δημοτική. Ποτέ τó έργο τού Αισχύλου δέ μου φάνηκε πώ ζωντανό κι άνθρακινό. Όλα βοήθησαν για να μάς τó παρουσιάσουν ζωντανά. Πρώτα ή γλώσσα, ή μουσική κι άρμονική, κ' ύστερα ο τόπος. 'Ο,τι θρησκευτικό και φιλοσοφικό έυαλε ο Αισχύλος στο έργο του, χανότανε για ν' άφίσει τόπο στην ανθρώπινη τραγωδία... 'Ο Αισχύλος με την άγνή του ποίηση έγγιξε τά μεγαλόπρεπα μέρη τού άνθρώπινου και τού παγκόσμιου.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ

• **Ο κ. Ρήγας Γκόλφης για τó Μαλακάση και τόν Πορφύρα.**

— Την έρχομένη Τρίτη (10 τού Μάστη) τó δειλινό ώρα εξέλιξη, θα δοθεί στην αίθουσα τού «Έλληνικού 'Οδείου» (Φειδία 3) ή άναγγελμένη όμιλία τού κ. Ρ. ή γ α Γ κ ό λ φ η με θέμα: «Οί ποιητές Μαλακασίς και Πορφύρας». Η καθηγγήτρια της άπαγγελίας τού 'Οδείου κυρία Θεώνη Δρακοπούλου (Μηρυτιώτισσα) θ' άπαγγείλη μερικά από τά πώ χαμαχρηστικά τραγούδια τών δυό ποιητών. Οί ζωντανόί μας ποιητές δέ βοήσανε χάρη στις έπίσημες όμιλίες πού διοργάνωσε άλλότες ο φιλολογικός σύλλογος «Παρνασσός», άγνοηθήκανε τέλεια καθώς δέν έπρεπε. Η κ. Δρακοπούλου είχε την ιδέα να βοηθήση να γίνη τώρα ό,τι δέν έγινε τότες, κ' έτσι με την πρώτη όμιλία για τó «'Έργο τού Παλαμά», τή δεύτερη για την «Ποίηση τού Γρυμπίου», και τή μεθαιριανή για δυό από τούς σύγχρονους ποιητές μας, αναπληρώνει τή μεγάλη εστίη έλλειψη. Και τó πώ καλό είναι, πώς οί τωρινές όμιλίες γίνονται από νέους, πού μάς δείχνουνε πώς βλέπουνε οί νεότεροι τή φιλολογική ζωή. Η όμιλία για τó Μαλακάση και τόν Πορφύρα θάνα οά μια καλή συνέχεια για να γνωριστούνε κι από τó πολύ κοινό σιγά σιγά με φιλολογικό τρόπο και με κριτική τέχνη άσπτηρή, οί πώ άξιοι από τούς σημερινούς μας ποιητές.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ Η ΜΟΥΖΙΘΡΑ

Άγαπητέ Νομά,

Ξεφυλλίζοντας τó τελευταίο βιβλίο τού κ. Καμπούρογλου, είδα στο κεφάλαιο πού ψάχνει να βρει την έτυμολογία της λέξης ΜΥΣΤΡΑΣ, να διορθώνει και την ορθογραφία της μουζιθρας και λέει, πώς πρέπει να γράφεται, μυσίθρα και όχι μυζιθρα, γιατί αν την γράφαμε, λέει, μυσίθρα, έπρεπε να έλεγετο κοινώς μουζιθρα.

Πληροφορησατέ τον λοιπόν, πώς στην πατρίδα μου τή Χιό, τή λέμε μόνο μουζιθρα, άδιάφορο πώς έγινε έτσι, από άλλο γλωσσολογικό νόμο, παρά από κείνον πού φαντάζεται ο κ. Καμπούρογλος. Και τó λόγο θά τόν καταλάβει αν μάθει πώς τή ζημιά τή λέμε στη Χιό ζουμιά, και τή ζήλεια, ζούλια.

Με πολλήν εκτίμηση,
ΧΙΩΤΗΣ ΜΟΥΖΙΘΡΑΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Νινία. Καλό θά δημοσιευτεί. Δέ νομίζεις όμως πώς πρέπει να μάθουμε και κληθινό σου τόνομα; Άπαράτητο αυτό.—κ. Γ. Έλάτη. Σ' ευχαριστούμε για τó γράμμα. Τó τραγούδι δέν είναι για τó καλάθι, μα καστερούμε πάντα κανένα κάπως καλύτερο.—κ. Άλκ. Άπό τού «τίσρη σκλαβόθρη», με τó τραγούδι θά σκλαβωθεί προοσιότερο κι άρσέ την ήσυχη την έσημη!—κ. Ι. Σουγ. Άντá πού καταγγέλλεις είναι δυστυχώς τόσο ουνευθισμένα πού δέν άξίζουν ούτε νίν ταναφώνει κανείς. Οί τέτοιοι πού πότε γράφουνε δημοτική και πότε καθαρεύουσα, ανάλογα με την περίσταση και με τó συμφέρο τους, τó χαντακώνουν τó Ζήτημα. Τά τραγούδια σου όχι και τόσο πετυχημένα.—κ. Μ. Χρ. 'Η «Ένα» άσκητά καλή και θά δημοσιευτεί άργότερα.—κ. Ερ. Μ. Όχι και τόσο πετυχημένο. Δοκίμιο άκόμα με προσοχή και με ύπομονή.—κ. Γ. Ε. Πάρα. Τó «Σιάχρα» όμορφο και θά δημοσιευτεί γρήγορα, ίσως και σέ ερχόμενο φύλλο. Δόξα νάχει ο μεγαλαδύναμος πού μάς θυμήθηκε επί τέλους.—κ. Άκ. 'Ητ. 'Η γλώσσα σου καλή είναι και θά μπορούσε να δοκιμάσει και ο' άλλο θέμα.—κ. Έλ. Στεργ. Τί τά θές; κοίτα ή κυρία μου! Τó κήρυμά σου για τή Σχολική γλώσσα είναι τόσο θερό πού δείχνειλόφανερα πώς άλλος, πού ενδιαφέρεται πώ άμεσα για τó Ζήτημα, σέ τά καταννοχίει. Γιατί λοιπόν αυτό; ο κ. Άλ. ο; δέ βγαίνει με την υπογραφή του να υποστηρίζει την άποψή του; Οί στίλις τού Νομά θαν τού είναι υθθάνοιχες.

ΟΧΤΑΣΤΙΧΑ

Δέν είχα, Θεέ μου, μοίρα εγώ στόν ήλιο,
Στής δυστυχίας πελάγωσα τó κύμα.
Μού τρέμει άπ' τó παράπονο τó χέλιο
Τί έλπίδα μου μόνάχη είναι τó μνήμα.

Πώς όμως αγαπώ τή δυστυχία μου
Κι ο πόνος μου τι γλώνα πού μ' άφίνει.
Νά υποφέρω μ' άγάπη στην καρδιά μου,
Τή ζήση εύχαριστώ, πού μου τó δίνει.

B. ΡΩΤΑΣ

ΟΛΙΑ ΑΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

Επίσημοι Ανακοινώσεις

Κατ' ανακοινώσεις του Γενικού Γραμματέως του Υπουργείου των Οικονομικών κ. Ριναπούλου προς τον Τύπον, τὰ τοῦ νέου Λαχειφόρου Δανείου τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, καθορίσθησαν ὡς ἑξῆς.

Ὀνομαστικὸν κεφάλαιον 300,000,000 δραχμῶν, διηρημένον εἰς 1,500,000 ὁμολογιῶν τῶν 200 δραχμῶν ἐκάστην. Τμῆ ἐκδόσεως (ἐκάστης ὁμολογίας) δραχμαὶ 195.

Ἡ δημοσία ἐγγραφή θάρχισθη τὴν 8ην προσεχῶς Ἀπριλίου καὶ θὰ περατωθῇ τὴν 25ην τοῦ αὐτοῦ μηνός.

Τὸ Δάνειον θὰ ἐξοφληθῇ χρεωλυτικῶς, ὀφειζόμενον διὰ τεσσάρων ἐτησίων κληρώσεων, τῶν ὁμολογιῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐξαργυροῦνται ἐκάστοτε.

Αἱ ὁμολογίαι, ἅμα τῇ κληρώσει των, ἐξοφλοῦνται ἀντὶ δραχμῶν (300) τριακοσίων, παρέχεται δὲ εἰς αὐτὰς ὄψραν (π ρ ι μ), 100 δραχμῶν κατὰ ὁμολογίαν.

Ἄλλ' αἱ ὁμολογίαι μετέχουν καὶ λαχείου, διὰ τοῦ ὁποῖου διανέμονται κατὰ τὰς τέσσαρας ἐνεργουμένης ἐτησίας κληρώσεις κέρδη τριῶν ἑκατομμυρίων (3,000,000) δραχμῶν.

Τὸ Δάνειον εἶναι ἐγγυημένον διὰ τῶν πλεονασμάτων τῶν ὑπεργγῶν προσόδων καὶ τῶν ἀποδόσεων τῆς φορολογίας τοῦ οἰνοπνεύματος.

ΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑΙ

Ἡ τιμὴ τῆς ὁμολογίας ὠρίσθη, ὡς ἄνω, διὰ τοῦ νόμου εἰς 200 δραχμάς. Οἱ ἐγγραφόμενοι ὅμως θὰ καταβάλλωσιν ἐν συνόλῳ διὰ τὴν ἀγορὰν τῆς ὁμολογίας των δραχμάς 195, κρατοῦντες ὃ δραχμάς ἔναντι τοῦ τοκομεριδίου τῆς 1 Ἰανουαρίου 1921, τὸ ὁποῖον αὐτῶ προπληρώνεται ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Οἱ ἐγγραφόμενοι θὰ πληρώσωσι τὰς ὁμολογίας των κατὰ δόσεις, ὡς ἑξῆς:

Δραχμαὶ 100 κατὰ τὴν ἐγγραφὴν.

Δραχμαὶ 50, τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 31ης Μαΐου 1920.

Δραχμαὶ 45 τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου 1920.

Διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ὁμολογιῶν εἶναι δεκτοὶ μέχρι 50 δραχμῶν κατὰ ὁμολογίαν, οἱ ἀκόλουθοι τίτλοι, ἀντὶ μετρητοῦ χρήματος.

1ον). Ὁμολογίαι Δανείου 100 ἑκατομμυρίων 1917 ἐπιτάξεως, αἵτινες ὑπολογίζονται εἰς τὴν τιμὴν τῆς ἐκδόσεώς των, ἤτοι δραχ. 95 ἐκάστη, προστιθεμένων 50 λεπτῶν δι' ἑκάστον δεδουλευμένον μῆνα τοκομεριδίου.

2ον). Ὁμολογίαι 75 ἑκατομμυρίων 1918, ὑπὸ τοῦσ οἰτοῦσ ὡς καὶ αἱ ἀνωτέρω ὄρουσ.

3ον). Γραμματῖα Ἑθνικῆς Ἀμύνης, εἰς τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν των, ἐὰν λήγουν τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 8ης Ἰουλίου 1920. Ἐὰν λήγουν βραδύτερον, θὰ ἀφαιρῆται ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τόκος προσεξοφλήσεως διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 9ης Ἰουλίου 1920 μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς λήξεως.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΤΕΧΝΗ. Ἐβδομαδιαία φιλολογικὴ καὶ κοινωνιολογικὴ ἐπιθεώρησις. Ἀρχίνησε νὰ βγαίνει στὴ Σμύρνη καὶ διευθύνεται ἀπὸ τρεῖς νέουσ, τὸν Κ. Λαβερῶνι, τὸ Σ. Ζαγοριανὸ καὶ τὸ Γ. Ἀπολλώνιο. Τὸ πρῶτο τεῦχος του, δεκαεξασέλιδο, στὸ σῆμα τοῦ "Νουμά", μὲ χρωματιστὸ ἐξώφυλλο, μᾶς ἔκαμε καλὴν ἐντύπωσιν καὶ ἐλπίζομε πὸς τὰ κατοπινα θὰ μᾶς κάνουν ἀκόμη καλύτερα, γιατί οἱ νέοι αὐτοὶ δείχνουν πὸς ἔχουν σκοπὸ νὰ δουλέψουν μὲ τὴν καρδιά τους γιὰ τὴ γλώσσα μας καὶ γιὰ τὴ λογοτεχνία μας.

MERCURE DE FRANCE. (1 τοῦ Μαρτίου). Τοῦ **Αἰμιλ. Μπεσνέρ:** Ἡ μέθοδος τοῦ **Paul Cézanne.** Τοῦ **Π. Ντιμεσσὶλ:** *L'intruse* (διήγημα). Τοῦ **Ζαν ντι Κούρ:** Οἱ ὀρίζοντες (ποίημα). Τοῦ **Ε. Ραῖνῶ:** Ὁ ἑσπερικὸς συμβολισμὸς κτλ. κτλ.

LE MONDE NOUVEAU. (Φίλε). 1920). Τοῦ **Β. Μαγγριέ Paul Deschanel.** Τοῦ **Φρανσουά Μαρά:** Ἡ διώρυγα τῆς Μάγχης. Τοῦ **Ζαν Λουί Βαντουέ:** Θύμιασες γιὰ τὸν Πάδ. Ἀδάμ κτλ. κτλ.

Αἱ δημοσὶαι ἐγγραφῆαι θὰ ἐνεργηθοῦν δι' ἄλλων τῶν Ταμείων τοῦ Κράτους, τῶν Τραπεζῶν καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Χρηματιστηρίου.

Ο ΤΟΚΟΣ ΤΩΝ ΟΜΟΛΟΓΙΩΝ

Αἱ ὁμολογίαι φέρουσιν ἐτησίον τόκον δραχμῶν δέκα (10), πληρωτέον ἀνὰ δραχμὰς ὃ τὴν 1ην Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1ην Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους. Τὸ πρῶτον πληρωτέον τοκομεριδίον εἶναι τὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1921, ὅπερ ὅμως, κατὰ τ' ἀνωτέρω, προπληρώνεται ὑπὸ τοῦ Κράτους εἰς τοὺς ὁμολογιούχουσ ἅμα τῇ παρ' αὐτῶν καταβολῇ τοῦ τιμηματος τῆς ὁμολογίας. Ἡ πρῶτη συνεχῶς πληρωμὴ τοκομεριδίου θὰ ἐνεργηθῇ κατόπιν τούτου τὴν 1ην Ἰουλίου 1921.

Τὰ τοκομερίδια καὶ αἱ ὀπωσδήποτε κληρούμεναι ὁμολογίαι πληρώνονται ἐν Ἀθήναισ παρὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς καὶ ἐν ταῖσ ἐπαρχίαισ ὑπὸ τῶν ὑπακτωσθημάτων καὶ τῶν ἀνταποκριτῶν αὐτῆς.

ΑΙ ΚΛΗΡΩΣΕΙΣ

Κληρώσεις θὰ ἐνεργοῦνται τέσσαρες ἐτησίως. Τὴν 25 Νοεμβρίου, τὴν 25 Φεβρουαρίου, τὴν 25 Μαΐου καὶ τὴν 25 Αὐγούστου.

Ἡ κληρωσις τῆς 25ης Νοεμβρίου θὰ ἀποδῇ τὰ ἑξῆς κέρδη, διανεμόμενα ὡς ἀκόλουθουσ:

1 μέγας λαχνὸς ἐξ 1,000,000 δραχ. 1,000,000.

2 λαχνοὶ ἑκάστος ἐκ δραχ. 100,000 δραχ. 200,000.

4 λαχνοὶ ἑκάστος ἐκ δραχ. 25,000 δραχ. 100,000.

20 λαχνοὶ ἑκάστος ἐκ δραχ. 10,000 δραχ. 200,000.

Εἰς ἐκάστην τῶν λοιπῶν τριῶν κληρώσεων (25 Φεβρουαρίου, 25 Μαΐου, 25 Αὐγούστου) θὰ διανεμονται τὰ ἀκόλουθα κέρδη ὡς ἑξῆς:

1 λαχνὸς ἐκ δραχ. 200,000 δραχ. 200,000.

1 λαχνὸς ἐκ δραχ. 100,000 δραχ. 100,000.

4 λαχνοὶ ἑκάστος ἐκ δραχ. 25,000 δραχ. 100,000.

10 λαχνοὶ ἑκάστος ἐκ δραχ. 10,000 δραχ. 100,000.

Καθ' ἐκάστην τῶν ὡς ἄνω τεσσάρων κληρώσεων θὰ κληροῦται καὶ ἀριθμὸς τις ὁμολογιῶν εἰς τὸ ἄρτιον, αἵτινες θὰ λάβουν ὡς ὄψρον (π ρ ι μ) δρα. 100, ἐξοφλούμεναι ἀντὶ δραχ. 300 ἐκάστη.

Πᾶσαι αἱ ὀπωσδήποτε κληρούμεναι ὁμολογίαι, εἴτε εἰς τὸ ἄρτιον, εἴτε μετὰ εἰδικῶ ὡς ἄνω κέρδουσ θὰ ἐξοφλοῦνται ἕνα μῆνα μετὰ τὴν ἐνέργειαν ἐκάστης κληρώσεως.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΠΡΩΤΟΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ, ΚΛΕΙΟΜΕΝΟΣ ΤΗΝ 31^{ΗΝ} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1919

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ	ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ
Τραπεζιον, Τραπεζαι, Ξένα τραπεζογραμμάτια και "Έντοκα Γραμμάτια Έλληνικής Κυβερνήσεως . . . Δρ. 31.497.029.60	Μετοχικόν Κεφάλαιον καταβληθέν . . Δρ. 10.000.000.—
Χρεώγραφα Ίδιοκτησίας Τραπεζής . . . > 154.862.25	Κεφάλαιον Αποθεματικόν τακτικόν . . . 63.100.90
Τοκομερίδια . . . > 145.008.20	Κεφάλαιον Αποθεματικόν έκτακτον . . . 300.000.—
Γραμμάτια προσεφληθέντα εν τω Χαρτοφυλακίω και παρ' Ανταποκριταίς . . . > 2.705.636.55	Καταθέσεις εν όψει και επί προθεσμία Ταμειυτήριον . . . 3.100.924.75
Έγγυημ. Α/σμοί διά Χρεωγράφων . . . > 5.507.128.25	Προκαταβολαι πιστώσεων έναντι Φοροτικών . . . 1.554.007.20
> δι' έμπραγμάτων έγγυησ. . . > 1.253.014.70	Τρέχοντες Λογαριασμοί Πιστωτικοί . . . 8.273.897.20
> δι' αδιαφόρων έγγυησεων . . . > 6.973.676.30	Έπιταγαι πληρωτέαι . . . 1.652.332.85
> επί υποθήκη ακινήτων . . . > 157.464.70	Διάφοροι Λογαριασμοί Πιστωτικοί . . . 15.649.747.95
Δάνεια επί ενεργών Χρεωγράφων . . . > 1.130.185.75	Μέρισμα διά τό έτος 1919 . . . 800.000.—
Δάνεια και προκαταβολαι επί Έμπορευμάτων . . . > 2.059.497.25	Κέρδη και Ζημια, υπόλοιπον εις νέον . . . 3.134.50
Προκαταβολαι επί Φοροτικών . . . > 1.426.781.75	
Τρέχοντες Α/σμοί Χρεωστικοί . . . > 4.722.788.25	
Προσωρινοί Λογαριασμοί . . . > 1.365.949.60	
Συμμετοχη εις Ίδρυσιν Έταιριών . . . > 950.000.—	
Υποκαταστήματα . . . > 2.096.297.80	
Διάφοροι Λογαριασμοί Χρεωστικοί . . . 16.038.566.06	
Άξια εντύπων και γραφικής ύλης . . . 61.818.89	
Άξια επίπλων . . . 87.818.45	
Άξια Βιβλιοθήκης . . . 3.696.15	
Δρ. 78.337.234.45	Δρ. 78.337.234.45
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ
Τίτλοι προς φύλαξιν . . . Δρ. 61.121.602.—	Τίτλοι αποδοτέοι . . . Δρ. 61.121.602.—
Άξια τίτλων εις έγγύησιν λογαριασμών . . . > 9.008.281.—	Τίτλοι αποδοτέοι εις έγγύησιν . . . > 9.008.281.—
Χρεώσται πιστώσεων έναντι φοροτακτικών . . . 14.573.891.50	Πιστώσεις έναντι Φοροτακτικών . . . > 14.573.891.50
Διάφοροι Λογαριασμοί Τάξεωσ . . . 13.268.247.55	Διάφοροι Λογαριασμοί Τάξεωσ . . . > 13.268.247.55
Δρ. 176.309.256.50	Δρ. 176.309.256.50

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΜΕΡΙΔΟΣ ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑ

ΧΡΕΩΣΙΣ	ΠΙΣΤΩΣΙΣ
Έξοδα Διαχειρίσεωσ, Άμοιβαι έντεταλμένων Συμβούλων, Διευθύνσεωσ και Προσωπικόν . . . Δρ. 887.808.56	Τόκοι . . . Δρ. 2.237.190.76
Τόκοι . . . > 1.090.800.95	Προμήθειαι και κέρδη διάφορα . . . > 1.438.305.50
Απόσβεσ. έξόδων ιδρύσεωσ Τραπεζής Δρ. 167.156.10	
> έγκαταστάσ. > 90.420.05	
> 50% επί της αξίας των επίπλων > 87.818.45	
> 25% επί της αξίας των έντύπων και βιβλίων > 20.606.30	
Έπιταγαι απόσβεσ. έπισηφών > 58.661.75 > 424.862.65	
Ταμειον Περιθάλψεωσ Προσωπικόν . . . > 10.000.—	
Καθαρά Κέρδη . . . > 1.262.018.10	
Δρ. 3.675.496.26	Δρ. 3.675.496.26

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΔΡΑΧ. 262.018.10

Κεφάλαιον τακτικόν αποθεματικόν επί Δραχ. 1.262.018.10 συμφώνως τω άρθρω 31 του Καταστατικου Δρ. 63.100.90	
Κεφάλαιον αποθεματικόν έκτακτον . . . 300.000.—	
Τακτικόν μέρισμα 5% μετά φόρου . . . Δρ. 543.478.25	
Πρόσθετον 3% . . . > 325.086.95	
	> 869.565.20
Μείον φόρου 8% . . . > 69.563.20	800.000.—
4% ποσοστά Διοικητικού Συμβουλίου επί ποσού Δρ. 6.565.438.95 . . . > 26.217.50	
Φόρος Δημοσίου . . . > 69.565.20	
Υπόλοιπον εις νέον . . . > 3.134.50	
	Δρ. 1.262.018.10

Τό μέρισμα εκ Δραχιδών οκτώ (8) είναι πληρωτέον, απηλλαγμένον παντός φόρου, άμα τή έγκρίσει του παρόντος Ίσολογισμού υπό της Γενικής Συνελεύσεωσ των Μετόχων επί τή προσαγωγή της υπ' αριθμ. 1 μερισματικοδείξεωσ.

Έν Αθήναισ τή 4 Φεβρουαριου 1920

Έντολή του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Λ. Α. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΝΘ. Κ. ΚΙΑΟΥΤΑΝΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΙΩΑΝ. Α. ΜΠΑΤΣΗΣ